

ДОКЛАД
НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ И СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ
ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
3.4. СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ
В ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за **програмна акредитация на професионално направление 3.4. Социални дейности, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, в Технически университет – Варна, Електротехнически факултет**

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 Г.

IV. ПРИЛОЖЕНИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 02/14.01.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 10/08.04.2021 г
3.	Извършени срещи в дистанционна среда на ЕГ - с ръководството на Технически университет – Варна (ТУ-Варна) и Електротехнически факултет (ЕФ), с преподаватели от факултета, студенти и потребители на кадри.	10-11 май 2021 г. ЕГ работи с документацията по процедурата и изиска допълнителна и актуална информация
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 13/12.07.2021 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 15/02.08.2021 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	.....

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. **проф. д-р Васка Станчева – Попкостадинова** – ЮЗУ „Неофит Рилски“ – ръководител ЕГ
2. **доц. д-р Соня Будева** – ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – член на ЕГ
3. **проф. д-р Гинка Механджийска** – СУ „Св. Климент Охридски“ – член на ЕГ
4. **Генади Петков** – студент в Технически университет – Габрово – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПКПНСД: **проф. д-р Веска Шошева**

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Предходната акредитация на професионално направление 3.4. Социални дейности в Технически университет – Варна (ТУ – Варна), е дадена с решение на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности (ПКПНСД) (Протокол №17/11.10.2016 г.) на основание обща оценка по критериите 8,90 (осем цяло и деветдесет стотни) и срок на валидност 5 (пет) години. Определен е общ капацитет на професионалното направление от 460 (четиристотин и шестдесет) студенти, от които **360 студенти (редовна и задочна форми на обучение) за ОКС „бакалавър“ и 100 студенти (редовна и задочна форми на обучение) за ОКС „магистър“**. *Формулирани са три препоръки:*

Препоръка 1. Да се актуализират учебните планове и учебни програми с цел избягване на повторения в дисциплините и включване на актуални заглавия в литературните източници в учебните програми. *Срок: септември 2017 г.*

Препоръката е изпълнена частично.

През 2020 год. са актуализирани двадесет и два учебни плана: 2 за специалност Социален мениджмънт (СМ), ОКС „бакалавър“ – редовна и задочна форма на обучение, и 20 учебни плана за специалностите в ОКС „магистър“.

Общият брой на учебните програми актуализирани за същия период са 63 за специалността СМ в ОКС „бакалавър“ и 82 за специалностите в ОКС „магистър“.

В голямата част от учебните програми все още не са включени актуални заглавия в литературните източници.

Препоръка 2. Да се даде възможност за кариерно израстване на преподаватели с ОНС „доктор“. *Срок: септември 2018 г.*

Препоръката е изпълнена.

В ПН 3.4. Социални дейности са реализирани два конкурса: 1 за „Доцент“ и 1 за „Гл. асистент“.

Препоръка 3. Да се активизира участието на преподаватели, докторанти и студенти в международни форуми в чужбина. *Срок: септември 2019 г.*

Препоръката е изпълнена частично.

За акредитирания период 8 преподаватели и 1 докторант са участвали в международни форуми в чужбина. След САНК е представена информация за участие на 1 докторант в международна конференция – 34-th EBES Conference – Athens, 2020.

ЕГ направи проверка на документацията на следните специалности за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в Техническият университет – Варна:

ОКС „бакалавър“ по:

- „Социален мениджмънт“ (СМ) – редовна и задочна форма на обучение;

за ОКС „магистър“ по:

- „Социален мениджмънт“ (СМ) – редовна и задочна форма на обучение;
- „Социална работа при лица с девиантно поведение“ (СРЛДП) – редовна и задочна форма на обучение;
- „Социална работа с деца“ (СРД) – редовна и задочна форма на обучение;
- „Социално предприемачество“ (СП) – редовна и задочна форма на обучение;
- „Безопасни и здравословни условия на труд“ (БЗУТ) – редовна и задочна форма на обучение.

С писмо (вх. № 617/12.07.2021 г.) Техническият университет – Варна оттегля искането си за акредитиране на заявената първоначално магистърска програма „Социален мениджмънт“ в дистанционна форма на обучение.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО¹

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

Критерий 1.1. „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“

По 1.1.1. ВУ организира обучение в професионалните направления в избрани образователно-квалификационни степени и форми на обучение в съответствие със своята мисия, цели и задачи.

Обучението в професионално направление 3.4. Социални дейности е съобразено с мисията, визията, стратегията и целите на ТУ – Варна, които са ясно дефинирани в „Мисия, визия, цели за развитие на Технически университет – Варна, мандат 2019 – 2023 г.“ и са оповестени публично на сайта на университета.

Като главна стратегическа цел се посочва „развитие на активна и устойчива взаимовръзка „Образование – наука – бизнес“, водеща до утвърждаване на ТУ-Варна като образователен, научно – изследователски, иновационен и предприемачески център в региона, страната и в Европа“.

Обучението в ПН 3.4. Социални дейности е съобразено с националните и регионални стратегически задачи и се осъществява от катедра „Социални и правни науки“ (СПН), включена в състава на Електротехнически факултет на Технически университет – Варна.

Макар че не е представена Стратегия за развитие на ПН 3.4. Социални дейности, в разработената *Стратегия за кадровото развитие на катедра СПН се очертават важните тенденции за направлението*

Политиката по качеството на ТУ-Варна е представена в няколко ключови документа: Мисия, визия, цели за развитие на ТУ – Варна за мандат 2019 – 2023 година; Декларация на ръководството на ТУ – Варна за неговия мандат от 2019 до 2023 г., която определя извършваните образователни дейности и изискванията, на които трябва да отговаря качеството на обучаваните специалисти; Наръчник по качеството на ТУ – Варна, в който се описва цялостно Системата за управление на качеството на ТУ – Варна, която отговаря на изискванията на стандарта БДС EN ISO 9001:2015. Има точно разпределени роли и отговорности за управление на дейностите по качество, дефинирани на трите нива - университетско, факултетно и катедрено.

По 1.1.2. Цялостната дейност на професионалните направления в ЕФ на ТУ-Варна е подчинена на институционната система за качество, без да се пренебрегва спецификата им.

В ТУ-Варна има създадена, официално приета и действаща цялостна **Система за управление на качеството (СУК)**. Функциите и структурата СУК са публично оповестени на сайта на ТУ-Варна и са достъпни за всички членове на академичната общност, клиентите и потребителите на образователни услуги и дейности на ВУ.

Наръчникът по качество: описва цялостно Системата за управление на качеството на ТУ-Варна. Актуализираният Наръчник по качество е утвърден от АС с протокол № 30 от 23.04.2018 г. (приет през 2001, актуализиран през 2007, 2012 г.). описва как системата за управление на качеството на ТУ-Варна отговаря на изискванията на стандарта БДС EN ISO 9001:2015; дава препратки към процедури, правилници и др. документи, регламентиращи процесите от системата за управление на качеството на ТУ-Варна. В него ясно са определени отговорностите на ръководството, управлението на ресурсите и процесите, механизмите за измерване, анализ и подобряване на процесите.

Основните нормативни документи от СУК на ТУ-Варна, свързани с организацията, провеждането и контрола на образователния процес в ПН 3.4. Социални дейности включват: Правилник за устройството и дейността на ТУ – Варна; Етичен кодекс на ТУ – Варна; Процедура за организиране, провеждане и отчитане на дейностите по курсове за повишаване на квалификацията в звената на ТУ – Варна; Методически стандарт за разработване на учебна документация в ТУ – Варна; Управление на доставчиците; Правила за организиране на мобилността на студенти и докторанти и признаване на образователни кредити и периоди на обучение; Правилник за приемане на студенти в ТУ – Варна за съответната учебна година; Правилник за приемане на студенти за обучение в ОКС „магистър“ в ТУ – Варна през учебната

година; Правилник за правата и задълженията на студентите в ТУ – Варна; Правилник за дейността на отделение за повишаване на квалификацията, Вътрешен правилник за изискванията и процедурата при защита на дипломните работи и провеждане на държавни изпити; Наредба за определяна на академичната заетост на преподавателите от ТУ – Варна за учебната; Планиране на учебния процес; Управление на учебния процес; Планиране, подготовка и провеждане на кандидат-студентския прием; Правилник за устройството и дейността на Център за професионално обучение; Статут и правилник за дейността на Център за развитие на кариерата Управление на студентското състояние; Кодекс за академично единство в Технически университет – Варна; Правилник за академичен интегритет в ТУ – Варна.

В ТУ-Варна функционира Център по качеството (ЦКТУ), една от основните задачи на който е “актуализацията и разпространението на утвърдените от Академичен съвет на ТУ-Варна документи от СУК в специализирания уебсайт за управление и разпространение на документи от СУК на ТУ-Варна и за оповестяването на ресорните абонати (отговорници по СУК в звената) за настъпили промени или актуализации в тях“.

ЦКТУ подпомага академичното ръководство като осъществява дейностите по осигуряване и подобряване на качеството на обучението, съгласно целите и задачите, заложи в Политиката по качество на Технически университет – Варна. ЦКТУ периодично оценява качеството на системата за управление на Технически университет – Варна, на базата на постъпили доклади от вътрешни и външни одити за всички ОКС и форми на обучение, съгласно изискванията на функциониращата в Технически университет – Варна система за управление на качеството (СУК), сертифицирана по стандарта ISO 9001:2015.

За периода на акредитация на ПН 3.4. Социални дейности е проведен 1 планиран вътрешноинституционален одит² (26.02.2020 год., съгласно заповед на Ректора № 103/19.02.2020 год.), свързан с преглед на учебната документация, с установяване на нейното съответствие с утвърдените стандарти, с нейната актуалност и коректност. Констатиран са само незначителни несъответствия.

По 1.1.3. ВУ изгражда и прилага политика за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението в рамките на националния и институционалния контекст.

В ТУ-Варна има ясно изразена **политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението** в рамките на националния и институционални контекст, видно от набор от стратегически **документи**, свързани с научните изследвания: *Стратегия за развитие на научните изследвания в ТУ – Варна, Правилник за научната и научно-приложната дейност на ТУ – Варна; Правилник за условията и реда за заемане на академични длъжности в ТУ – Варна; Правилник за атестиране на академичния състав на ТУ – Варна.* Всички документи са публично оповестени. В представените по-горе документи взаимовръзката между научните изследвания и обучението се отчита като критерий за оценка в процедурите за заемане на академични длъжности и за атестиране на академичния състав.

Научните изследвания на академичния състав на ПН 3.4. Социални дейности са пряко обвързани с преподавателската и практическа работа със студентите: въвеждане на научните резултати в съответните учебни дисциплини; актуализиране на учебни планове; съвместни проекти с други университети и организации. Връзката между научните изследвания и обучението се отчита ежегодно при определяне на критериите за допълнително материално стимулиране на академичния състав.

Резултати от проверката:

- В ТУ-Варна има развита съвременна система за управление на качеството на обучението, вкл. и за ПН 3.4. Социални дейности.
- За периода на акредитация е проведен 1 планиран вътрешен одит, при който са констатиран само незначителни несъответствия.

² В доклада – самооценка са посочени като проведени 2 планирани вътрешни одита, но единият от тях е извън периода на акредитация (проведен на 02.02.2016 г. съгласно заповед на Ректора № 628 / 18.12.2015 год.).

- Съществува взаимовръзка между научните изследвания и обучението в ПН 3.4. в рамките на институционалния и националния контекст.

Критерий 1.2. „Управление на качеството на образованието“

По 1.2.1. В ПН 3.4. Социални дейности има изградена организация за наблюдение, поддържане, оценяване и контрол на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност чрез СУК.

В „*Правилник за устройството и дейността на ТУ – Варна*“ е посочено, че Университета функционира вътрешна система за оценяване и поддържане на качеството на обучението, на научноизследователската дейност и на академичния състав, наричана за краткост „Система за управление на качеството“. СУК е разработена и сертифицирана с международен стандарт БДС-ISO 9001-1994 през 2001 г., като е в процес на непрекъснато актуализиране и усъвършенстване. Системата се подлага на периодична ресертификация, като последната е от 2018 г. в съответствие с БДС-ISO 9001-2015. Системата е публично оповестена.

В организационно отношение и от гледна точка на управлението на отделните елементи на работата в ТУ– Варна са групирани пет основни направления:

- управление на учебната дейност;
- управление на научната и научно-приложната дейност;
- управление на развитието на академичния състав и акредитационната дейност;
- управление на международното сътрудничество и евроинтеграцията;
- управление на административно-финансовия и стопанския сектори.

За всички посочени по-горе в СУК са създадени съответни документи, регламентиращи необходимите действия, както и контролни механизми за работа с тях.

Атестирането на преподавателите се провежда по процедура, описана в *Правилника за атестиране на академичния състав на ТУ – Варна. За акредитирания период в ПН 3.4. са атестирани 6 преподаватели, като 1 от тях е атестиран двукратно (5 - с много добра оценка, а 1- с добра).*

По 1.2.2. Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

ТУ-Варна има разработен Етичен кодекс, утвърден с протокол на АС №13/07.05.2007 г., чрез който всеки член на Академичното ръководство, преподавател, студент и административен служител приема да се ръководи от заложените в него ценности при изпълнение на своите индивидуални задачи, в рамките на целите на Университета.

В ТУ-Варна функционира Етична комисия (ЕК). Съставът, структурата, функциите и задачите на ЕК са регламентирани в *Правилника за организацията и дейността на Комисията по академична етика (16.10.2000 г.)*.

Кодексът за академично единство на ТУ-Варна (протокол на АС №20 от 27.03.2017 год.) урежда гарантирането на академичните свободи и защитата срещу всички форми на дискриминация в Технически университет – Варна. В чл.19 от Кодекса се регламентират органите по защита от дискриминация в ТУ-Варна: Етичната комисия за преподаватели и служители и Апелативната комисия за студенти и докторанти.

В ТУ-Варна са приети и оповестени процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство - *Правилник за академичен интегритет в ТУ – Варна*, приет с протокол на АС № 20/27.03.2017 г., (чл.17).

В глава X от *Правилника за академичен интегритет в ТУ – Варна* са представени видовете нарушения на академичната почтеност и честност, формите на тяхното проявление и съответните наказания, както и реда за установяване на нарушенията и налагане на наказанията

За отчетния период в ПН 3.4. Социални дейности няма документирани процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация, както и за санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Резултати от проверката:

- В ПН 3.4. Социални дейности функционира цялостна система за управление на качеството, в съответствие със заложеното на университетско ниво като съвкупност от документи – стратегии, правилници, наръчник, процедури, инструкции и т.н., свързани с различни аспекти на академичната дейност – процес на обучение, научноизследователска дейност и др.
- За акредитирания период са проведени 2 обучения и семинари за обмен на опит за осигуряване на качеството на учебния процес в професионалното направление.
- Налице са действащи и публично оповестени структури, правила и процедури за гарантиране на академичната етика, както и за предотвратяване на прояви на дискриминация и санкциониране на плагиатство и изпитни измами.

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

По 2.1.1. Програмите са разработени в съответствие с институционалната стратегия и имат ясно изразени очаквани резултати от обучението. Професионалните и общите компетенции са определени като области от знания, умения и поведения и съответстват на получаваната подготовка и квалификация. Определянето на професионалните квалификации за отделните ОКС, осигурявани от учебните програми, се основава на анализи за потенциалните работни места и национални и международни проучвания относно

Процедурите за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация в ТУ-Варна, са определени в *Правилника за устройството и дейността на Технически университет – Варна, Методически стандарт за разработване на учебна документация в ТУ – Варна*. Посочените документи са публикувани на сайта на Университета.

Учебната документация за всяка образователна степен/програма и форма на обучение съдържа необходимите компоненти: квалификационна характеристика, учебни планове за редовно и задочно обучение, учебни програми по изучаваните дисциплини, структура на учебния процес за съответната учебна година. С изключение на учебните програми, учебната документация е достъпна на електронната страница на ТУ-Варна.

Квалификационните характеристики за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ представят знанията, уменията и компетентностите, които ще получат при подготовката си бъдещите специалисти. Посочени са професиите и длъжностите, които завършилите могат да заемат, съобразно Националната класификация на професиите и длъжностите. Във всяка квалификационна характеристика се извежда областта на професионална реализация и образователното съдържание. Не са упоменати конкретно образователните цели, методи, форми, средства, система за оценяване на професионални компетенции.

Специфичните компетенции за специалност СМ, ОКС „бакалавър“, отразени в квалификационната характеристика се формират от 13 дисциплини: Основи и методи на социалната работа, обща и възрастова психология, социална психология, семейно право, социална политика, европейско социално законодателство, организация и управление на социалните дейности, психопатология и диагностика, професионално ориентиране и кариерно развитие, техники в социалната работа, социална работа с различни целеви групи и общности, семейства, деца и лица в риск и уязвими групи, безпризорни и безработни лица, хора с увреждания и възрастни лица, лица с девиантно и деликвентно поведение и др.

Актуалните квалификационни характеристики за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ са приети на Катедрен съвет на катедра СПН (Протокол №2/14.09.2020 г.), Факултетен съвет на Електротехнически факултет (ЕФ) (Протокол №21/ 21.09.2020 г.) и на Академичен съвет на ТУ – Варна (Протокол № 24/26.10.2020).

Учебните планове на специалностите от ПН.3.4.Социални дейности за различните квалификационни степени са разработени в съответствие със ЗВО, с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по ОКС „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ (ПМС №162/23.07.2002 г., ДВ бр. 76/2002 г.), с Наредба № 21 от 30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища (изд. от МОН, ДВ бр. 89/2004 г.) и с квалификационната характеристика. Разработването на учебни планове и програми се извършва съгласно регламента на *Методически стандарт за разработване на учебна документация в ТУ – Варна*. Въпреки съществуващите вътрешноуниверситетски правила за изготвяне и актуализиране на учебната документация, част от тях (брой кредити и брой часове) не са спазени в учебните планове на ПН 3.4. (подробна информация в 2.1.7).

Действащите учебни планове за специалност СМ, ОКС „бакалавър“ са както следва:

- Учебен план, валиден от учебна 2016/17г, редовно и задочно обучение, приет с протокол №10/25.04.2016г, изменен с протокол №11/06.06.2016г на АС на ТУ-Варна;
- Учебен план, валиден от учебна 2020/21г, редовно обучение **и** задочно обучение, приет с протокол №:25/30.11.2020 на АС на ТУ-Варна .

Учебният план за СМ, ОКС „бакалавър“ съдържа задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. **Прави впечатление, че тяхното съотношение за редовна и задочна форма на обучение е различно - за редовно обучение съотношението е 58,2: 36,2: 5,5 (учебен план за 2020/2021г.), а за задочно обучение - 65,6:28,2:6,2 (различен брой дисциплини за редовна и задочна форма на обучение).** Общият брой часове за СМ, ОКС „бакалавър“ е 2265 (248 кредита) в редовна и 1162 (245) в задочна форма на обучение и съответства на държавните изисквания (ПМС № 162/23.07.2002 г.) за получаване на ОКС „бакалавър”.

В учебните планове за всички представени специалности в ОКС „магистър“ за завършили специалности от ПН 3.4. Социални дейности (3 семестъра), задължителните дисциплини са 8 на брой; избираемите – 5 за СРЛДП, СП, БЗУТ, а за СМ и СРД – 6; факултативните – 2. Съотношението между задължителни, избираеми и факултативни е както следва: 53,3:33,3:13,3%; 50:37,5:12,5%. В учебните планове за всички представени специалности в ОКС „магистър“ за завършили други специалности (4 семестъра) задължителните дисциплини са 13 на брой; избираемите – 8 за СРЛДП, СП, БЗУТ, а за СМ и СРД – 9; факултативните – 2. Съотношението задължителни:избираеми:факултативни за СРЛДП, СП, БЗУТ е 56,5:34,8:8,7%, а за СМ и СРД – 54,2:37,5:8,3%.

Наименованието на магистърската програма БЗУТ, квалификацията и компетентностния профил, съдържанието на учебния план се отнасят общо за безопасните и здравословни условия на труд и не корелират по-тясно с профила на ПН 3.4. Социални дейности“.

Учебните програми съответстват на поставените образователна мисия, цели и задачи на ПН. Те са изработени по университетски модел, който съдържа следните реквизити: извадки от учебния план, анотация, лекции, семинарни упражнения, практически упражнения, курсова работа, форми и организация на семестриален контрол, форма на контрол (процедура), литература. От представените 59 учебни програми за ОКС „бакалавър“ в 34 няма включена литература от последните 5 години (след 2016 г.), а в някои от програмите няма такава от последните 10 (след 2006 г.), или 57,6%. В близо половината от учебните програми в ОКС „магистър“ също се забелязва липса на актуална литература.

В магистърска програма ЗБУТ от 22 учебни програми за задължителни и избираеми дисциплини от учебния план, 15 (63,64%) са съставени от един и същи хабилитиран преподавател (6 самостоятелни и в съавторство - 8 (7 задължителни, 1 избираема). За

дисциплината „Професионални заболявания и трудов травматизъм“ не е представена учебна програма и не е посочен титуляр. Дисциплината „Европейско социално законодателство“ е задължителна дисциплина в учебния план на „Социален мениджмънт“ - ОКС „бакалавър“, но фигурира и като факултативна в учебния план на БЗУТ за завършили ПН 3.4. Социални дейности.

В ПН 3.4. за периода на акредитация са взети 7 решения на КС и 7 решения на ФС за приемане на нови учебни програми и по 2 решения на КС, ФС и АС, свързани с приемане на нови учебни планове. В ПН 3.4 са актуализирани общо 145 програми: 63 в ОКС „бакалавър“ и 82 в ОКС „магистър“, всички в периода октомври 2020 - май 2021 г.

По 2.1.2 Периодично се систематизира информация от потребителите на кадри за връзката на учебните програми с актуалната практическа подготовка на студентите.

При изработването на учебните планове на бакалавърските специалности и магистърските програми в ПН.3.4. Социални дейности се отчита мнението на потребителите, като се използват различни форми на взаимодействие: анкетни проучвания, кръгли маси, професионални събития.

В доклада-самооценка на ТУ-Варна във връзка с акредитацията на ПН 3.4. е посочено, че катедра СПН търси обратна връзка относно актуалността и ефективността на учебните планове и програми от потребителите на кадри, с които са в партньорски взаимоотношения. Същевременно, в представената като доказателство анкета, на въпроса: „Участвали ли сте при актуализирането на учебни планове и програми, приети за обучение в ТУ-Варна?“, 14 потребители на кадри отговарят негативно, едва 3-ма от тях са участвали, от които 2-ма – „често, без официален регламент“, 1 с документирано становище“.

Основните потребители на кадри, от които се събира информация за подготовката на магистрите са Регионалната Дирекция „Социално подпомагане“ – Варна, Дирекция „Социално подпомагане“ – Варна и Отдел „Закрила на детето“ към ДСП – Варна, Дирекция „Регионална служба по заетостта“ – Варна и Варненска търговско-индустриална камара. На организирания от катедра СПН ежегодни кръгли маси във връзка с Международния ден на социалната работа с представители на работодатели и с други представители на неправителствения сектор се обсъждат проблеми свързани с подготовката на различни специалисти от ПН 3.4. Социални дейности в ТУ-Варна. Анкетирането на потребители на кадри се извършва на базата на разработената в ТУ-Варна система за изследване и оценка на удовлетвореността на завършили студенти и потребители на кадри (*Процедура за изследване и оценка на удовлетвореността на обучаваните студенти и потребители на кадри*).

В обучението на студентите от всички специалности в ЕФ по ПН 3.4. Социални дейности в ОКС „бакалавър“ и в ОКС „магистър“ е заложен задължителен и достатъчен брой часове за практическа подготовка, която се реализира в реална работна среда на образователна институция. Практическото обучение включва: практикум по управление с хорариум 30 часа; практикум по социална работа с хорариум 30 часа; учебна практика 60 часа и преддипломна практика 100 часа, които се провеждат в реална професионална среда. Общо практическото обучение в учебния план на специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“ възлиза на 220 часа извънаудиторна заетост.

По данни от доклада-самооценка, относителният дял на практическото обучение към аудиторната заетост в учебния план за ОКС „бакалавър“ – специалност СМ е 10,7:89,3%, а за специалностите в ОКС „магистър“: СМ, СРД, СРДЛП, СП и БЗУТ – 7,35: 92,65%.

По 2.1.3. Оценъчната система на резултатите от обучението по всяка дисциплина и оценъчната процедура за завършване на курса на обучение във всяка една специалност описват минималните стандартни изисквания и съответно доказват необходимите придобити компетенции.

Оценяването на резултатите от обучението е подчинено на държавните изисквания и нормативни документи на ТУ-Варна. Оценката на резултатите от процеса на обучение по отделните дисциплини от учебните планове и присъждането на кредити в специалностите в ОКС „бакалавър“ ОКС „магистър“ по ПН 3.4. Социални дейности се осъществява в

съответствие с изискванията на процедура „Управление на учебния процес“, и „Правилник за правата и задълженията на студентите в ТУ – Варна“. Според университетския модел на учебна програма, тя съдържа информация за формите и методите на проверка и оценка по учебната дисциплина. Основните форми и методи на контрол и оценка, отразени в учебните програми, са: изпит – писмен, изпит със събеседване, тест; текуща оценка – контролни работи, тестове; защита на проект; защита се – контролни работи, тестове, а основните форми на завършване са изпит или текуща оценка. За всяка дисциплина на КС се приемат формите за семестриален контрол и критериите за оценяването им, коефициентите на тежест на оценяването по време на семестъра и сесията в окончателната оценка. С решение на КС по предложение на титуляра студенти се освобождават частично или напълно от изпит.

Студентите от специалност СМ, ОКС „бакалавър“ завършат своето обучение чрез полагане на държавен изпит или защита на дипломната работа (среден успех от следването минимум Мн. добър 5.0), а студентите от магистърските програми - със защита на дипломна работа.

Тематиката на дипломните работи се обсъжда и приема от съвета на катедра СПН, като на сайта на катедрата ежегодно се публикува общият списък от теми за дипломни работи.

Катедра СПН разработва и публикува в своя сайт ежегодно Процедура за завършване на обучението на специалностите от ПН 3.4. Социални дейности, ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, чрез разработване и защита на дипломна работа (дипломен проект) и Указания за оформяне на дипломната работа. В ТУ- Варна са приети основни изисквания и критерии за разработване, защита и оценяване на дипломни работи от студенти за ОКС „бакалавър“ и „магистър“, заложи в Вътрешен правилник за изискванията и процедурите при защита на дипломни работи и провеждане на държавни изпити.

Ежегодно в Държавната изпитна комисия се включват и специалисти от социалната сфера. За отчетния период са взели участие пет представители на практиката, средно между двама и трима на година. Това са ръководни кадри или експерти от регионалните или общински структури на Агенцията за социално подпомагане (АСП) и Агенцията по заетостта (АЗ).

Оценяване знанията на студентите се извършва съгласно изискванията на ЗВО и правила, залегнали в „Правилник за правата и задълженията на студентите в ТУ – Варна“.

По 2.1.4. ВУ е синхронизирало учебните си планове и програми с такива на други ВУ в чужбина. Представени са данни от сравнение с аналогични бакалавърски учебни програми на осем европейски университета, с които катедрата има сключени договори за сътрудничество и академичен обмен по програма Еразъм+. Не е представено сравнение и проучване на магистърските програми с такива в чужди ВУ.

С български ВУ е направено сравнение по ОКС „бакалавър“ в ПН 3.4 с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и СУ „Св. Климент Охридски“. В ОКС „магистър“ се вижда сравнение единствено по специалността „Социална работа с деца в риск“, като за това сравнение е използвана програмата „Социалнопедагогическа работа с деца в риск“ с ПН 1.2 **Педагогика**, погрешно наречена в доклада „Социална работа с деца в риск“.

Анализът от сравнението с двете българските ВУ показва, че по отношение на ОКС „бакалавър“ е налице сходство във връзка с балансираността на учебните дисциплини, както и в съдържателен план (около 80%). Основните различия са в начина на организация на практическото обучение, формите на оценяване и начина на дипломиране.

При сравнението с чуждите ВУ е анализирано съдържанието на дисциплини. Сходство се открива между 46% и 100% между различните университети. Съществува известно различие при формите на дипломиране на студентите.

Подготовката на студентите от ПН 3.4. Социални дейности на ТУ-Варна в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ е сравнима с образованието в страните от Европейския съюз и извън него. На базата на анализа на съвместимостта на програмите с образователни програми от други страни може да се определи, че е възможна професионална мобилност на студентите, обучавани в специалностите от ПН 3.4. Социални дейности в ТУ-Варна. За целта ВУ е

сключило 23 дългосрочни договори с университети от 12 европейски държави за академична мобилност на студенти от ПН 3.4.

По 2.1.5. В ТУ-Варна съществува процедура за разработване, наблюдение, анализиране, оценяване и утвърждаване на учебни планове и програми за обучение.

Моделът на системата за управление на качеството на ТУ–Варна предполага съобразяване с изискванията на обучаващите се и потребителите на образователни услуги и оценка на тяхната удовлетвореност.

Учебните програми се актуализират в резултат от обновяването на националното законодателство и на вътрешната нормативна уредба. Няма график за периодичен преглед на учебните програми.

В ПН 3.4 за акредитирания период са взети 7 решения на КС и 7 решения на ФС за приемане на нови учебни програми. В ПН 3.4 са актуализирани 63 програми в ОКС „бакалавър“ и 82 програми в ОКС „магистър“, общо 145, всичките в периода октомври 2020 - май 2021 г. **Няма публикувани учебни програми на сайта на университета, нито на страницата на факултета/катедрата.**

По 2.1.6. При създаването, реализирането и обновяването на образователния процес в ПН 3.4. Социални дейности в ТУ-Варна се търси мнението на студенти, работодатели и експерти. В пакета с документи по акредитацията са представени резултати от проведени анкетни проучвания.

В ПН 3.4. Социални дейности“ новите учебни планове и квалификационни характеристики са обсъдени и съгласувани от основните потребители на кадри в региона - Регионална дирекция „Социално подпомагане“, Дирекция „Социално подпомагане“, Дирекция „Регионална служба по заетостта“. Съгласно Методическия стандарт актуализирането на съществуващите учебни планове може да се осъществи по инициатива и на потребител на кадри.

В обсъждането и актуализирането на учебните програми са участвали 3 представители на работодатели в социалната сфера.

Представен е протокол от 2020 г., доказващ търсенето на студентско мнение в изготвянето и актуализирането на учебни програми – 4 студенти от ОКС „бакалавър“. През учебната 1920/1921 год. в катедра СПН е проведено изследване, в което са включени 73 студенти, обучаващи се в редовна и задочна форма на ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ по специалност „Социален мениджмънт“. Въпросите са насочени към актуалността и съдържанието на учебния план и учебните програми.

В ПН 3.4 за акредитирания период са актуализирани 63 програми в ОКС „бакалавър“ и 82 програми в ОКС „магистър“, общо 145, всичките в периода октомври 2020 - май 2021 г.

По 2.1.7. Структурата на учебните планове с разпределението на дисциплините, техните хорариуми и кредити се изготвя в съответствие със зададените национални и институционални изисквания и преминава през съответна университетска и факултетна процедура.

Учебните планове в ТУ-Варна се разработват по утвърден от Академичния съвет на ТУ–Варна образец, *съобразен с действащата към момента национална нормативна база.*

В учебните планове на всички специалности на ТУ-Варна присъждането на кредити (ECTS) е съобразно приетата процедура за условията и реда за прилагане на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити. Кредитите се определят за предвидената в учебния план студентска заетост и се разпределят по учебни години и семестри. Предвидените за учебна дисциплина, практическо обучение или държавен изпит/защита на дипломна работа кредити се присъждат след получаване на положителна оценка (не по-ниска от среден 3,00) за усвоени знания и умения. Предвидените в учебния план и присъдени след получаването на положителна оценка кредити се вписват в дипломата за завършена ОКС и в европейското дипломно приложение.

Въпреки съществуващата нормативна уредба в ТУ-Варна, в учебния план за редовна форма на обучение за ОКС „магистър“, специалност „Социален мениджмънт“ са заложиени **915 ч. и 75** кредита за три семестриален курс на обучение и съответно 459 ч. и **75** кредита за задочна форма на обучение. Съобразно Методическият стандарт за разработване на учебна документация в ТУ-Варна, „за придобиване на ОКС „магистър“ се изискват **до 650 часа** и не по-малко от 60 кредита със срок на обучение при продължителност на обучението 1,5 години за редовна и задочна форма“ – чл.23, ал. 2б.

Според чл. 26 от Методическия стандарт, „формираният брой кредити за един семестър е **не по-малък от 30**“. В учебния план на специалност „Социален мениджмънт“ в ОКС „бакалавър“ – задочна форма на обучение в 1-ви и 3-ти семестър са по 29 кредита. В последния – 3-ти или 4-ти семестър от учебните планове за ОКС „магистър“ са заложиени само по 15 кредита. В тези семестри има заложиена само подготовка и защита на дипломен проект.

Съобразно чл. 23, ал. 2в от горепосочения Методически стандарт, се изискват **не по-малко от 1000 часа** и **не –по-малко от 120 кредита** при продължителност на обучението за редовна форма на обучение до 2 (3) години, за задочна форма на обучение до 3(4) години, за придобиване на ОКС „магистър“ по друга специалност; В учебните планове на специалност „СРДДП“, „Социална работа с деца“, „БЗУТ“ и „СП“ ОКС „магистър“, 4 семестъра – редовна форма, са заложиени **915 ч. и 106 кредита**, а в задочна форма – **459 ч. и 106 кредита**.

Разминаване с правилата на ВУ има и по отношение на броя процедури за един семестър във връзка с оценяването на студентите. Посоченият в чл. 29 на Методически стандарт **максимален брой процедури** за един семестър е до 6 (изпити, текуща оценка, курсов проект). В **първи семестър – до 4**. В учебния план на специалност „СРДДП“, ОКС „магистър“, редовна и задочна форма на обучение, 4 семестъра, в първи семестър общият брой на процедурите е **6** (за редовна - 5 изпита и 1 текуща оценка, за задочна – 6 изпита). В учебните планове на специалности „СРД“, „СП“ и „БЗУТ“, ОКС „магистър“, 1,5 години, редовна и задочна форма процедурите са **5**, а в 2-годишното обучение отново са **6** през първи семестър. За редовна форма на обучение – 1-ви семестър – 4 изпита и 1 текуща оценка), за задочна форма – 5 изпита).

Броят на процедурите за оценка е различна и за СРДД-редовна и задочна форма на обучение: 1-ви семестър – редовна форма на обучение **6** (5 изпита и 1 т.о.), задочна форма – **6** изпити.

При срещата на ЕГ със студентите те посочиха, че изборът на избираемите дисциплини се прави от преподавателите, а не от студентите.

В учебния план на специалност **СМ, ОКС „бакалавър“**, редовно обучение, валиден за учебната година 2020/2021 год. съотношението между лекции и практически занятия е **46,3:53,7%**.

В Заповед на Ректора на ТУ-Варна ежегодно се регламентират: продължителността на академичната учебна година 30 седмици, разпределена в два семестъра с продължителност по 15 учебни седмици; началото и края на учебната година – за РФО и периодът за очни занятия за студентите в ЗФО; периодът на изпитните сесии (предварителна, редовна, поправителна) и неучебните дни през календарната година.

Конкретното разпределение на часове за всеки курс и специалност се публикува в сайта на ТУ-Варна.

Резултати от проверката:

- Учебната документация за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ по ПН 3.4. в ТУ-Варна е подготвена съобразно държавните изисквания и европейските тенденции за висше образование.
- Налице е пълен набор от учебни планове и учебни програми, които са актуализирани.
- В учебните планове са включени задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.
- Налице са несъответствия с изискванията на Методически стандарт за разработване на учебна документация в ТУ-Варна по отношение на: брой часове и кредити за ОКС

„магистър“, редовна и задочна форма, 4 семестъра; брой процедури за оценка за семестър в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“.

- Съществуват разлики в броя на дисциплините и процедурите за оценка в редовна и задочна форма на обучение.
- При определяне на съдържанието на учебните програми и практическата подготовка на студентите се отчита мнението на потребители на кадри.
- Осъществява се сравнение с подготовката на студенти по Социални дейности (СМ) в други български и чуждестранни университети.

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

По 3.1.1. Обучението на студентите за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в ПН 3.4 се провежда при отчитане на съвременните изисквания за придобиване на образователно-квалификационните степени.

Учебната документация - квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми и правила, свързани с процеса на обучение и оценяване постиженията на студентите, предлага обучение и квалификация, съответстват на Националната квалификационна рамка за висше образование и квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.

Квалификационните характеристики за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ представят знанията, уменията и компетентностите, които ще получат при подготовката си бъдещите специалисти. Посочени са професиите и длъжностите, които завършилите могат да заемат, съобразно Националната класификация на професиите и длъжностите. Във всяка квалификационна характеристика се извежда областта на професионална реализация и образователното съдържание. Би могла да се конкретизира в по-голяма степен системата за оценяване на професионалните компетенции

Учебният план регламентира набора изучавани дисциплини, разпределението им по учебни семестри, техния хорариум, необходимите процедури и кредити. Той се изготвя или актуализира от работни групи от хабилитирани преподаватели от профилиращата за специалността катедра, след което се обсъжда и приема от Катедрения съвет и Факултетния съвет. Учебният план се приема и утвърждава от Академичния съвет на ТУ–Варна.

За актуализиране на учебната документация са приети правила от ВУ.

ВУ е синхронизирало учебните си планове и програми с такива на други ВУ в чужбина. Представени са данни от сравнение с аналогични бакалавърски учебни програми на осем европейски университета, с които катедрата има сключени договори за сътрудничество и академичен обмен по програма Еразъм+. За разлика от бакалавърските програми, за магистърските не е представен сравнителен анализ с такива в извън страната.

Анализът от сравнението с българските ВУ показва, че по отношение на ОКС „бакалавър“ е налице сходство във връзка с балансираността на учебните дисциплини. Основните различия са в начина на организация на практическото обучение, формите на оценяване и начина на дипломиране. **При сравнението с чуждите ВУ е анализирано съдържанието на дисциплините. Сходство се открива между 46% и 100% между различните университети.**

Според представения анализ, и потребителите и студентите дават положителна оценка на преподавателите, учебните планове и програми, възможностите, които ВУ и специалността предоставят. В точка 3.1.6 е направено по-подробно описание по този въпрос.

По 3.1.2. Изградена е организация за включване на студентите в практически занимания, стимулиращи творческата им активност. Въпреки съществуващата система за

организация на практическото обучение на студентите в ПН 3.4, не са разработени и приети от КС или ФС специални вътрешни правила.

Катедра „СПН“ полага необходимите усилия за осигуряване на възможности за провеждане на заложените в учебния план практикуми, учебна и преддипломна практика. За целта е изградена партньорска мрежа от организации-партньори, които осигуряват на студентите възможност за практическо обучение в реална среда. От срещата с потребителите на кадри с ЕГ е видно, че катедра СПН е изградила широка партньорска мрежа, въпреки този факт, към документацията за акредитацията са представени договори само с 3 организации-партньори (НПО) за реализация на съвместна дейност и осигуряване на практическо обучение на студентите в реална среда.

Качеството и полезността на практическото обучение на студентите се проучва чрез различни методи и форми. След приключване на съответната практика студентите представят служебна бележка от съответната организация-партньор и отчет за проведеното практическо обучение пред отговорника за практическото обучение в катедра СПН, който провежда и процедурата по защита на съответната практика, която приключва с оценка „зачита се“. Като резултат от проведената преддипломна практика студентите извършват проучвания и събиране на данни, които използват като фактически материал при разработването на дипломните работи.

През учебната 2019-2020 г. е проведено анкетно проучване на мнението на 40 студенти от първи до четвърти курс, редовна и задочна форма на обучение, по отношение на практическата подготовка, която получават в хода на обучението си в специалност „Социален мениджмънт“, ОКС „бакалавър“. Резултатите от изследването показват, че според 54% от студентите, практическото обучение е важна част от тяхното обучение, 43% споделят, че практическото обучение ги е въвело в задачи, които биха били част от тяхната бъдеща работа, според 51% именно в практическото обучение те получават възможност да се запознаят с решения на практически проблеми, за 60% от студентите, практическото обучение е по-скоро източник на нови знания, допълващи тези, получени в университета, 64% определят качеството на практическото обучение като много високо. По отношение на качествата, които притежават специалистите, които водят практическото обучение, 64% от студентите считат, че те са квалифицирани, 72% считат, че са били отзивчиви към тях. За 54% от дипломираните възпитаници на ТУ-Варна учебната практика, която са провели по време на своето обучение им е помогнала за тяхната по-добра реализация.

Като забележки и критики от студентите са посочени: начините на провеждане на практиката не осигуряват достатъчно възможности на студентите за придобиване на нови умения; практическото обучение им осигурява среда, подходяща за наблюдение, поставяне на въпроси, обсъждане на случаи и други, но не им позволява практически да прилагат знанията си.

Допълнителни възможности за стаж в реална професионална среда на студентите от ПН 3.4 Социални дейности предоставят проектите „Студентски практики“, реализирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. В доклада-самооценка е посочено, 133 студента от ПН 3.4 са участвали в проект „Студентски практики“ и „Студентски практики – фаза 1“, но тъй първият от посочените проекти е реализиран в периода 2013-2015 г., може да се приеме, че общият брой студенти, от ПН, участвали в проекта за акредитирания период са 43.

Към Студентския съвет на ТУ-Варна е създаден студентски клуб студенти от ПН 3.4 - ДАР. За акредитирания период студентите от ПН са организирали и/или участвали в 17 инициативи от областта на социалните дейности.

По 3.1.3. В ПН 3.4 се провеждат проучвания относно степента на заинтересованост на студентите за обучение по образователните програми за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“.

Високата степен на заинтересованост на студентите от обучение в специалността „СМ“, ОКС „бакалавър“ се установява от трайния интерес на кандидат-студентите за обучение в специалността. През изминалите 5 учебни години заинтересоваността от страна на кандидат-

студентите е стабилен, въпреки намалението на бройките най-вече в редовна форма на обучение за последните 3 години. Това намаление може да се обясни с приетото Постановление № 64 на МС от 25.03.2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности. В доклада е отбелязано, че в рамките на кандидат-студентската кампания, бройките за специалността „Социален мениджмънт“, ОКС „бакалавър“ държавна поръчка се запълват за кратко време, още в самото ѝ начало.

Катедра СПН разполага с документирано проучване на степента на заинтересованост на студентите за обучение по образователни програми, предлагани в институцията и динамика на степента на заинтересованост към всяка програма за обучение. Представени са данни са от изследване, проведено през 2020 г. сред студенти, обучаващи се в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. Резултатите показват, че най-голям е интересът на студентите към специалността „СМ“ (ОКС „бакалавър“ и „магистър“) – 44%, следвана от „СРД“ и „БЗУТ“ – с по 28%, „СРДДП“ – 22% и на последно място по интерес е „Социално предприемачество“ – 15%.

През учебната 2020/2021 г. е проведено проучване сред студенти от специалност „СМ“ – ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ във връзка с оценяване на учебните планове и програми. Според 62% от студентите, участвали в проучването, учебният план, по който се обучават е актуален за времето си и отразява най-новите постижения в областта, 79% определят програмите като актуални, 62% са съгласни, че учебните програми включват най-новите постижения в областта, за 85% от студентите знанията, които са получили в хода на обучението си, са полезни за развитието им, според 78% получените знания биха им осигурили добри възможности за реализация.

През 2020 г. катедра СПН провежда анкетно проучване сред дипломирани специалисти от специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“, обобщените данни от което разкриват, че 45% от тях смятат специалността за модерна, 36 % за класическа, но всички те считат, че тя им дава добри шансове за професионална реализация. От гледна точка на тяхната професионална реализация, 80 % от анкетиранията са на мнение, че обучението им в Университета е ефективно, а 54%, че учебната практика, която са провели по време на своето обучение им е помогнала за тяхната по-добра реализация. Въпреки тези положителни оценки, 36% от завършилите проявяват критичност и смятат, че в обучението им има пропуски, които ги затрудняват да изпълняват успешно професионалните си задължения.

Няма доказателства, които да показват, че резултатите от анкетните проучвания са били обсъждани в обучаващото звено.

През годините на акредитирания период успешно са завършили 247 студенти от ОКС „бакалавър“ и 87 от ОКС „магистър“. Не е възможно да се посочи успешно завършилите студенти като процент от общия брой приети и записани, тъй като в доклада-самооценка и приложенията към него отсъства информация с броя на записаните за отделна учебна година. Посочен е само общият брой обучаващи студенти в ОКС „бакалавър“ от всички курсове за една учебна година, както и за две учебни години броят на записаните и отпаднали студенти.

От представената на ЕГ допълнителна информация, може да се обобщи, че за двете учебни години от акредитирания период, са се реализирали средно 46% от дипломираните бакалаври (от които 21% в социалната сфера) и 75% от дипломираните магистри (от които 54% в сферата на получената професионална компетентност). Няма възможност да се направи оценка на целия петгодишен период поради липса на информация за предходните учебни години.

По 3.1.4. Използване на ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на студентите (портфолиа, творчески задачи, информационни продукти, есета, реферати).

Процесът и методите на оценяване на студентите от ПН 3.4. са публично оповестени на сайта на ВУ. Съществуват ясни правила и процедури за всички форми за завършване, определени като изпит, текуща оценка, заверка.

Налице са специално разработени указания за разработване и актуализиране на учебна документация – Методически стандарт за разработване на учебна документация в ТУ-Варна, в който ясно са разписани технологията и правилата за това.

В учебните планове са заложили часове за извънаудиторна заетост, която да стимулира студентите за самоподготовка и творчески задачи. За разлика от формите за аудиторна заетост, формите на извънаудиторна заетост не са конкретизирани.

Университетът предлага условия за функциониране на европейската система за трансфер на кредити за всяка ОКС на ПН 3.4. Налична е вътрешноуниверситетска нормативна база, върху която се изгражда академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина. Академичният обмен на студенти и докторанти се осъществява в съответствие с Институционалния договор на ТУ - Варна по програма Еразъм+. Обменът на студенти и докторанти се извършва на базата на предварително сключени двустранни споразумения и финансиране, одобрено от ЕК. Условията за признаване на обучение, проведено в чуждестранни университети-партньори се обсъждат и приемат преди договарянето с партньора на ниво факултет, отговарящ за обучението по специалността.

За акредитирания период 4 студенти от ОКС „бакалавър“ и 4 от ОКС „магистър“ са осъществили изходяща мобилност в чужбина, от които 4 с цел обучение и 4 с цел практика. За оценявания период катедра СПН има и 2 входящи мобилности на студенти от университети-партньори.

ВУ е положило необходимите усилия за разширяване на възможностите за улесняване и стимулиране на студентите чрез електронно обучение. Изграден е Център за електронно и дистанционно обучение (ЦЕДО), основан на платформата Moodle. На нея се инсталират учебните материали, предназначени за дистанционно обучение и обучение в електронна среда. През 2020 год. тази система е интегрирана с платформата Microsoft Teams и във връзка с пандемичната обстановка в страната се реализира синхронно обучение в електронна среда. В ЦЕДО в рамките на настоящата кандидатстудентска кампания се подготвят, организират и провеждат безплатни електронни тестове по математика, биология, български език и литература, обща техническа подготовка, английски език. Посочените тестове са публикувани на платформата „Електронно обучение“. Също така в ЦЕДО се провеждат краткосрочни курсове по различни дисциплини.

Разработени са дидактически материали за дистанционно обучение (лекционен модул, модул въпроси и тестове за самоподготовка и контрол на знанията) по 7 дисциплини от учебния план на специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“ и по 10 от учебния план на ОКС „магистър“ (през 2014 г. в рамките на проект BG051PO001-4.3.04-0014 „Нови електронни форми на обучение в ТУ-Варна“). Материалите са инсталирани на платформа за електронно обучение на ТУ-Варна Moodle и Microsoft Teams и са достъпни, след регистрация, за студентите изучаващи съответните учебни дисциплини.

Представен е списък от 24 учебници и учебни пособия, издадени от преподаватели от катедра СПН, но само 1 учебник е публикуван през акредитирания период, всички останали са издадени в периода 1993-2015.

По 3.1.5. В ТУ-Варна съществува разписана и публично оповестена на сайта на ВУ система за провеждане на изпитните процедури за всички специалности и магистърски програми от ПН.

В учебните програми е конкретизирана формата на оценяване и методите за проверка и оценка на постиженията на обучаваните. Резултатите от проведено сред студентите в ОКС „бакалавър“ и „магистър“ анкетно проучване през 2020 г., показват, че 74% от анкетираните студенти са наясно с критериите и методите на оценяване по всички учебни дисциплини, 71% приемат оценяването за справедливо, 78% от студентите посочват, че оценяването се осъществява в съответствие с установените процедури. Въпреки тази положителна оценка, 44% от анкетираните изразяват недоволство от начина, по който изпитите са били проведени, който не дава достатъчно добра възможност за демонстриране на знания.

Същото анкетно проучване показва, че между 80 и 87% от анкетираните оценяват преподавателите като внимателни, отзивчиви, учтиви и вежливи, между 75 и 80% от тях споделят, че преподавателите често се интересуват дали начина, по който провеждат своите лекции е достатъчно разбираем за тях и дали начинът на провеждане на упражненията помага за практическото им обучение, и когато това не е така, те често променят подхода си.

Студентите също така споделят, че преподавателите често се интересуват от стремежите и целите, свързани с обучението им в университета, от трудностите, които изпитват, от проблемите им извън университета, от интересите им и потребностите им. Положителни са им оценките по отношение на това, че преподавателите често им позволяват да поставят въпроси, когато не разбират учебния материал, отговарят на въпросите им и им осигуряват часове за консултации, в които получават индивидуално внимание и помощ.

В доклада-самооценка, приложените към него документи и сайта на ВУ не се открива информация за официален график за индивидуални и/или групови консултации.

По 3.1.6. Качеството на образователния процес в ПН 3.4. Социални дейности се гарантира чрез текущ мониторинг и периодичен анализ на мнението на студенти и докторанти, дипломирани студенти и потребители на кадри (работодатели, мениджъри и специалисти). ВУ има създадена специално за целта „Процедура за изследване и оценка на удовлетвореността на студенти, докторанти, завършили студенти и потребители на кадри“, с която се регламентират правилата за планиране и провеждане на анкетни проучвания, съдържанието на анкетните въпросници, анализа и използването на резултатите от анкетирането.

В доклада-самооценка на ТУ-Варна е посочена удовлетвореност на работодателите и стажантите от обучението и най-вече от практическото обучение, въз основа на проведена анкета през 2018 г. сред 17 потребители на кадри от региона. При срещата на ЕГ с потребителите на кадри, всички категорично заявиха, че дават висока оценка на обучението в ПН 3.4 Социални дейности и изразяват своето удовлетворение от практическото обучение, представянето на студентите и реализираните кадри на ТУ-Варна. Квалификационните характеристики също са съгласувани с основните потребители на кадри в региона.

По данни на последната представена на ЕГ информация, сред студентите са проведени общо 3 анкети през 2020 г. – Анкета за проучване на степената, в която ученето и преподаването са ориентирани към студентите и играят важна роля за стимулиране на мотивацията, самоанализа и ангажираността на студентите в процеса на учене (68 студенти, от които 61 бакалаври редовно и задочно обучение и 7 магистри); Анкета за проучване на мнението на студентите за учебните програми и степената на удовлетвореност на студентите от атмосферата във висшето училище и обучението в неговата цялост (77 студенти, от които 66 бакалаври редовно и задочно обучение и 11 магистри); Анкета за проучване мнението на студентите за практическата подготовка (40 студенти, от които 38 бакалаври редовно и задочно обучение и 2 магистри). Също през 2020 г. е проведена анкета и сред 24 дипломирани възпитаници на ТУ-Варна от ПН 3.4.

Може да се обобща, че през акредитирания период са осъществени анкети сред настоящи (бакалаври – редовно и задочно обучение и магистри) и бивши студенти на ВУ. Представените резултати показват висока удовлетвореност и положителна оценка за обучението, организацията на учебния процес, компетентността на преподавателите, учебните дисциплини и ресурсната осигуреност с материали за подготовка.

Не е представена информация и няма доказателства за обсъждане в обучаващото звено на получените резултати от направените анкетни проучвания сред потребители на кадри, настоящи и бивши студенти. В доклада-самооценка са описани получените препоръки и забележки, но няма информация, кои от тях са взети предвид и по какъв начин.

В подкрепа на мониторирането, всеки студент има възможност да дава оценка за представянето на водещите преподаватели и асистенти по отделните дисциплини при тяхното периодично атестиране. В Правилника за атестиране на академичния състав в ТУ – Варна е предвидена процедура за студентска анкета относно качеството на образователните услуги, осъществявани от конкретния преподавател. Резултатите от анкетното проучване на

студентите относно удовлетвореността им от провежданите учебни занятия са задължителен елемент от окончателната оценка на всеки преподавател при неговото атестиране.

По 3.1.7. Съществуват правила за съставяне на комисия за разглеждане на жалби от студенти:

„Етичният кодекс на ТУ-Варна“ – изразява политиката на Университета да организира своите действия като социално отговорна институция при реализиране на своята мисия и да изпълнява всички свои дейности с почтеност и честност.

„Правилник за академичен интегритет в ТУ-Варна“ – В него са регламентирани принципите за академична почтеност и честност, реда за информиране и обучение с цел недопускане на нарушаването му от студенти, докторанти, преподаватели и служители в ТУ-Варна.

„Кодекс за академично единство в ТУ-Варна“ – Кодексът регламентира, че сигнали и жалби от студенти, докторанти или специализанти за дискриминационно отношение или допуснати форми на тормоз се подават до Апелативната комисия за студенти, докторанти. Всеки факултет в нея има квота от двама души (един студент и един докторант), а колежите в Университета, квота от един студент. Представителите на факултетите и колежите в Комисията се избират от Съвета на основното звено по предложение на Събранието на студентите и докторантите на факултета или колежа.

За отчетния период няма подавани жалби от студенти от ПН 3.4. Социални дейности.

Резултати от проверката:

- Обучението на студентите се провежда според съвременните изисквания за ОКС и съгласно образователната мисия, цели и задачи на ПН.
- Учебната документация предлага обучение и квалификация, съответстващи на Националната квалификационна рамка за ВО и квалификационната рамка на Европейското пространство за ВО.
- Съществуват вътрешноуниверситетски правила за изготвяне и актуализиране на учебната документация, но част от тях не са спазени в учебните планове на ПН 3.4. Социални дейности.
- Не цялата учебна документация е на разположение на студентите, както на сайта на ВУ, така и сайта на катедрата.
- Учебните планове и програми са синхронизирани с такива на други ВУ, предимно в чужбина. Създадена е система за трансфер на кредити.
- Катедра СПН търси обратна връзка относно актуалността и ефективността на учебните планове и програми от потребители на кадри, настоящи и бивши студенти. Оценката за преподавателите, учебните планове и програми, възможностите, които ВУ и специалността предоставят, е положителна. Студентите оценяват положително и обратната връзка с преподавателите и процедурите по оценяване.
- Създадена е добре функционираща система за електронно обучение, но липсва система за електронно обслужване на студентите.
- Изградена е мрежа от организации-партньори, които осигуряват на студентите възможност за практическо обучение в реална среда. Предоставят се допълнителни възможности за различни творчески изяви на студентите от ПН, мотивация и подкрепа за осъществяване на мобилности в чужди ВУ.
- Резултатите от проучванията на степента на заинтересованост на студентите за обучение по образователни програми в ПН 3.4. показват траен интерес.
- Съществуват правила и комисия за разглеждане жалби на студенти. За акредитирания период няма подадени такива от студенти от ПН 3.4. Социални дейности.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и сертифициране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

По 4.1.1. В ТУ-Варна е създадена организация за привличане, прием и адаптиране на български и чуждестранни студенти, включително в ПН 3.4. Социални дейности. Приета е Процедура „Планиране, подготовка и провеждане на кандидатстудентския прием“, в която се регламентира последователността и отговорностите при организиране и провеждане на кандидатстудентската кампания на Университета.

Един от основни етапи на системата от мерки за повишаване на интереса към обучението е кандидатстудентска кампания (КСК). Тя се планира от Катедрения съвет, като се отчитат предимствата и слабостите на предишната кампания. Ежегодно се актуализира рекламната дейност, свързана с КСК, планират се срещи с организации-партньори, представители на публичните организации от социалната сфера, организации от неправителствения сектор и доставчици на социални услуги пред които се представя обучението на студенти от ПН 3.4. Социални дейности в ТУ-Варна.

Правилата за кандидатстване, провеждане на конкурсни изпити, документи за кандидатстване, образуване на състезателния бал, класиране на кандидат-студентите и записване на приетите студенти са поместени в Правилник за приемане на студенти в ТУ – Варна, който се актуализира всяка година и оповестява на страницата на ТУ – Варна. На сайта се оповестява и актуална информация за специалностите, за здравно осигуряване и стипендии на приетите в първи курс, информация за общежития. Тази информация се публикува освен в сайта на ВУ и в Справочник за кандидат-студенти на хартиен носител. В сайта Справочникът не е видим.

От учебната 2015-2016 г. са въведени електронни кандидатстудентски изпити (тестове), провеждани в Център по електронно и дистанционно обучение в ТУ–Варна, като за целта е разработена специална платформа с възможности за генериране на комплект от тестови въпроси и автоматична проверка на правилността на тяхното изпълнение.

Важни съобщения за кандидат-студентите, откриването на нови бакалавърски и магистърски програми, актуална информация за приема и др. се съобщават чрез сайта на Университета, медиите, както и чрез страницата на ТУ–Варна във Фейсбук.

Ежегодно се провеждат „Дни на отворените врати“, по време на които, кандидат-студентите получават необходимата им информация за ПН (учебен процес, материална база, възможности за професионална реализация), непосредствено контактувайки с преподаватели и студенти от обучаващата катедра.

На катедрени съвети се обсъждат мероприятията, които да се реализират в рамките на съответната кандидат-студентска кампания. Формират се екипи от преподаватели и студенти и се организират посещения в средни училища в града и региона с подходящ образователен профил и срещи с ученици. За тази цел е подготвена специална презентация на специалността и възможностите, които получават студенти по време на обучението си по нея. Планират се и се реализират и други дейности с цел привличане на кандидат-студенти, като например организиране на конкурс за есе, като изявените участници, оценени от специална комисия, получават сертификат и правото да се запишат в първи курс на специалността СМ, ОКС „бакалавър“.

Налице са облекчаващи условия за лица в неравностойно положение по време на тяхното обучение, като например облекчен режим на следване и освобождаване от заплащане на такси. Тези условия са записани в Правилника за правата и задълженията на студентите в ТУ-Варна.

За привличане, прием и адаптиране на чуждестранни студенти и докторанти в ТУ-Варна е налице версия на английски език с основна информация в интернет страницата на университета. Също така има кратки презентации с най-съществена информация и на руски,

турски и китайски език. Във версията на английски език, учебният план за ОКС „бакалавър“ не е актуален.

За адаптиране на студентите и повишаване качеството на обучение е въведена система за академично наставничество (тьюторство). Студентите имат достъп до пълния списък с имената и електронните пощи на академичните наставници в електронната страница на ВУ. Няма информация, относно регламентирането на дейността на академичните наставници.

Студентите не използват електронни профили, където да бъдат своевременно информирани, или където могат да видят своя актуален студентски статус. При срещата на ЕГ със студенти от ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, те споделиха, че за да получат информация, трябва да посетят лично инспектор или да се свържат по телефон, а като опция често се предлага посредничеството на груповия отговорник.

Адаптирането и развитието на студентите се подпомага и от Студентски съвет и студентски клубове, които действат на ниво ПН, факултет и университет. Към Студентския съвет на ТУ-Варна е създаден студентски клуб от студенти от ПН 3.4 - ДАР. За акредитирания период студентите от този клуб са организирали и/или участвали в 17 инициативи от областта на социалните дейности.

По 4.1.2. Съществуват практики за признаване, в съответствие с принципите на Лисабонската конвенция, на квалификациите, отнасящи се до висшето образование, както в цялата страна, така и в европейския регион.

Техническият Университет – Варна полага максимални условия за улесняване мобилността на студентите, признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование, както на национално, така и на международно ниво, за което свидетелстват въвеждането на кредитна система, акредитиране на ТУ–Варна от Асоциацията на европейските университети, както и получаването от BVQI сертификата за качеството на обучение.

Преместването на студенти от един университет в друг става след успешно завършен семестър. Всички въпроси се решават от Ректорите на двете висши училища. Мобилността на студентите от един факултет в друг в рамките на ТУ– Варна е по споразумение между Деканите на съответните факултети и се утвърждава от Ректора. Всички въпроси, свързани с преместване от една специалност в друга в рамките на Факултета се решават от Декана, съгласувано с Ръководители катедри.

ВУ е приело Правилник за академична мобилност на студенти, докторанти, преподаватели и служители в ТУ-Варна и предлага широки възможности за признаване на квалификации в областта на висшето образование, както и за академична мобилност, регламентирана и с договорености между висшите училища и техните структурни звена. Той регламентира мобилността на студенти, докторанти, преподаватели и служители, организацията на мобилностите и обучението в университети-партньори и признаването на периоди на обучение и практика в чужбина. Признаването на периодите на обучение става от специална Комисия, съставена от декана на факултета, ръководителя на катедрата, организирали мобилността и катедрения координатор, която взема решение за признаване периода на обучение и положените изпити. Резултатите от положените изпити, приведени към действащата в ТУ-Варна система за оценяване се нанасят в главната книга.

Вътрешната мобилност на студентите е регламентирана в Правилник за правата и задълженията на студентите в ТУ-Варна. В него е регламентирана процедура за признаването на периоди на обучение проведено в друг университет в страната и съответно придобитите кредити. Това става от специална комисия в основното звено в състав Декана на факултета, зам.-декан УД и ръководител на профилиращата катедра. В същия нормативен документ е предвидена процедура за признаване на периоди на обучение и придобити кредити от чуждестранни граждани, както и на придобитата ОКС с цел продължаване на обучението в ТУ-Варна.

За акредитирания период, двама чуждестранни студенти за завършили успешно специалност „СМ“, ОКС „магистър“, а един продължава обучението си по същата програма.

Всички те са преминали през процедура за признаване на придобитата ОКС „бакалавър“ в чуждестранни университети с цел продължаване на обучението в ТУ-Варна. Няколко студента, обучавали се в магистърските програми от ПН 3.4. Социални дейности са придобили ОКС „бакалавър“ в чуждестранни университети и са преминали през процедурата за признаване на придобитата ОКС с цел продължаващо обучение в ТУ-Варна.

По 4.1.3. Утвърдени са и се прилагат правила за академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина вследствие на осъществена мобилност при прилагане принципите на Университетската харта „Еразъм+“. При признаване на придобитото висше образование в чуждестранни висши училища се прилагат вътрешноуниверситетски правила, описани в Правилник за академична мобилност на студенти, докторанти, преподаватели и служители в ТУ-Варна и Правилник за правата и задълженията на студентите в Технически университет – Варна”.

Ректорът на ТУ–Варна създава специализирана комисия за управление, координация и контрол на системата за признаване и трансфер на кредити. Комисията признава съответния брой кредити за учебни дисциплини и периоди на обучение, получени в други висши училища в чужбина и проведено обучение по международни програми. Тя определя дисциплините, които трябва да положи студент, изпратен по международни програми за студентска мобилност, от учебните планове на висшето училище домакин, в зависимост от продължителността на програмата и спазване на изискванията за натрупване и трансфер на кредити за този период. При необходимост към комисията могат да се включват като консултанти и водещи преподаватели по определени дисциплини от Технически университет – Варна. Факултетите в структурата на ВУ създават специализирани комисии, за признаване на образователни кредити и периоди на обучение, в състав – Декана на факултета, Заместник декан учебна дейност, който е факултетен координатор на системата за признаване и трансфер на кредити и Ръководител на съответната профилираща обучаваща катедра.

Трансферът на студенти и докторанти се организира от Дирекция „Международна дейност и чуждестранни студенти“ и координиращите звена. Координиращите звена се изграждат на 3 нива – университетско, факултетно и катедрено, ръководени съответно от университетски координатор, факултетен координатор и катедрен координатор. Академичният обмен на студенти и докторанти се осъществява в съответствие с Институционалния договор на ТУ-Варна по програма Еразъм+, с който университетът кандидатства пред ЕК за финансиране. Инициатори за сключване на двустранните споразумения са факултетните и катедрените координатори. Академичният обмен за студенти и докторанти се организира минимум за 3 месеца и максимум за един учебен семестър (5 месеца). Обменът на студенти може да бъде с цел обучение по определени учебни дисциплини в рамките на определен период, за провеждане на практическо обучение или разработване на дипломна работа и се извършва на базата на предварително сключени двустранни споразумения. Обучението в чужбина се организира по предварително договорените учебни дисциплини, утвърдени от факултетния и университетския координатор на ТУ–Варна и одобрени от съответния партниращ университет. Условието за признаване на обучение, проведено в чуждестранни университети-партньори се обсъждат и приемат преди договарянето с партньора на ниво факултет, отговарящ за обучението по специалността. Дисциплините, по които се обучават студентите и докторантите в чуждестранния университет-партньор и съответните кредити, които ще получат след успешното полагане на изпита се вписват в документа, който им се издава в потвърждение на осъщественото обучение.

През акредитирания период в катедра СПН се изпълняват 23 дългосрочни договори за академична мобилност с университети от 12 европейски държави.

За отчетния период 4-ма студенти от ОКС „бакалавър“ и 4-ма от ОКС „магистър“ са осъществили изходяща мобилност в чужбина, от които 4-ма с цел обучение и 4-ма с цел практика. За същия период катедра СПН има и 2 входящи мобилности на студенти от университети-партньори.

Няма информация за специално организирани или реализирани дейности за активизиране на студентите за осъществяване на изходяща мобилност, като например информационни срещи, нито специално проведени анкети за проучване информираността, мотивацията или трудностите на студентите във връзка с образователната мобилност. Налични са публикувани материали в специализирания модул на сайта на ТУ- Варна.

По 4.1.4. Създадени са правила за включване на студентите и докторантите в изпълнението на изследователски проекти в професионалното направление, както и в сродни изследователски структури.

В „Правилник за правата и задълженията на студентите в ТУ–Варна“ е регламентирано, че студентите имат право да участват в научноизследователската и в учебно-производствената дейност на Университета, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права и възнаграждения, както и да ползват цялата учебна, научна, производствена, битова, културна и спортна база на Университета.

В „Стратегия за развитие на научните изследвания в ТУ–Варна“ са предвидени действия в две направления с цел включване на студенти и докторанти в изследователска работа: увеличаване на изследователския капацитет на ТУ–Варна чрез разширяване и активизиране участието на човешкия капитал на Университета (преподаватели, докторанти и студенти) в научните и научно-приложените изследвания; и засилване на връзката между научни изследвания и обучение, разширяване мястото и ролята на изследванията в обучението на студенти и докторанти.

Съгласно „Правилника за научната и научно-приложната дейност на ТУ–Варна“ научно-изследователската дейност се осъществява от специализирани факултетни, катедрени и интердисциплинарни научни колективи или от отделни членове на академичния състав, с участието на студенти, докторанти и специализанти, начело с ръководителя на научния колектив. Проектите, в чиито колективи са включени студенти и докторанти, в съответствие с критериите за оценяване, приети от АС, се ползват с предимство. Осигуряването на условия за участие на студенти и докторанти в научноизследователската дейност се осъществяват чрез взаимодействие между Съвета по ННПД и Студентски съвет на ТУ-Варна. Участието на студенти и докторанти се регламентира и от Правила за разпределение на средствата по фонд научни изследвания, отпуснати на ТУ-Варна от държавния бюджет, както и от Система от показатели за оценка, наблюдение и отчитане на резултатите от конкурса за научни проекти, финансирани целево от държавния бюджет.

Общият брой на студентите взели участие във вътрешноуниверситетски научни проекти в периода 2016-2021 г. е 4 (3 от специалност СМ в ОКС „бакалавър“, 1 ОКС „магистър“). Относителният дял на всички студенти от ПН 3.4., участвали в научни проекти в акредитирания период 2016-2021 г., от общия среден брой на студентите в направлението е 1,4% (ОКС „бакалавър“) и 2,4% (ОКС „магистър“) или общо 1,6%. Участието на студентите във вътрешноуниверситетски проекти е документирано със списък на участниците.

Общият брой на участията на докторантите в научни проекти е 7, и реализирани от 4-ма докторанти. Още 6 са докторантските участия в научни конференции, реализирани като част от проекти. Относителният дял е 28,6% от техния общ брой (14 обучавани през акредитирания период).

През акредитирания период са отчетени и участия 43 студенти в национален проект „Студентски практики – фаза 1“.

По този начин, относителният дял на всички участия в проектни дейности от страна студентите от ПН 3.4. е 18,9%, а на докторантите – 28,6%.

Студентите и докторантите от ПН 3.4 Социални дейности биват стимулирани да участват и в научни конференции. Катедра СПН от 2015 г. организира традиционна научна-практическа конференция с международно участие „Социална работа, мениджмънт и социално развитие: съвременни предизвикателства, перспективи и иновативни практики“. Конференцията е претърпяла три издания и през 2021 година предстои нейното четвърто издание. Постоянно се разширява кръгът на участниците в конференцията, като в нея участват

все по-вече преподаватели, изследователи, докторанти и специалисти от практиката от страната и чужбина. Всички представени за публикуване доклади преминават през рецензиране от водещи специалисти, включени в Програмен съвет на конференцията. Изнесените доклади на конференцията се публикуват в „Сборник доклади от...“, издание, което е регистрирано в НАЦИД в регистъра на реферираните издания.

Провеждането на Студентската научна сесия е дългогодишна традиция в ТУ-Варна. Нейната организация е изцяло дело на студентите, начело с екипа на Студентския съвет. Всички участници в СНС получават сертификати, а класиралите се на първите три места във всички секции – грамоти и парични награди. Докладите изнесени на СНС се оценяват от специално назначени за това комисии и се публикуват в специален раздел на Годишник на ТУ – Варна. Студентите от специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“ традиционно участват активно в СНС като разработват и изнасят доклади.

С доклади в секция „Социални и правни науки“ на Студентските научни сесии, проведени в ТУ-Варна през акредитирания период, са участвали 17 студенти. Приложен е списък с имената на студентите, но няма информация за курс, форма на обучение и ОКС. В относителен дял от общия брой студенти, участвалите са 6,8%. Средно на студент публикационната активност е 0,07 публикации.

За периода 2016-2021 г. 11 докторанти са участвали с 28 публикации, от които 2 в чужбина. Относителният дял на участвалите в научни форуми докторанти е 78,6%. Средно на докторант публикационната активност е 2 публикации.

Приложен е списък с пълните библиографски данни на съответните публикации само на докторантите. По отношение на бакалаврите и магистрите е представен само списък с имената на студентите и темите на докладите. Данните свидетелстват за висока публикационна активност при докторантите и ниска при студентите.

По 4.1.5. Спазени са изискванията към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от висшето училище.

Изискванията към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от висшето училище, са подчинени на подзаконовата нормативна уредба. В ТУ-Варна съществуват регламентирани правила относно спазването на държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. Основните документи за образование и квалификация се издават в съответствие със ЗВО и Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от ВУ. Тези правила са залегнали в изградената система за управление на качеството.

На всеки новозаписан студент се издава студентска книжка, както и академична справка и уверение при поискване. На всеки дипломиран студент се издава диплома за завършено ОКС, както и европейско дипломно приложение на английски език при поискване.

Обучението на студентите от специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“ се подчинява на изискванията по отношение на съдържанието на издаването на основните документи за образование и квалификация. Дейността в тази насока се заключава основно в подготвяне на всички изискуеми справки и документи, съпътстващи цялостния „жизнен цикъл“ на студентите в Университета. В тази дейност се спазват изискванията на нормативните документи от системата за управление на качеството в ТУ Варна.

По 4.1.6. В ТУ–Варна е създадена система за регистриране на реализацията на завършилите студенти. Данните за завършилите студенти се събират на ниво Университет и на ниво основни структурни звена – Факултети и Катедри. На ниво Университет е създаден и работи Център за Развитие на Кариерата (ЦРК). Разработен е Анкетен лист за „Проучване на мнение от дипломирани специалисти на ТУ–Варна относно професионалната им реализация“, който дипломираните през съответната учебна година попълват по време на промоцията за връчване на дипломите (или при получаване на дипломата си от секретаря на съответния факултет). Попълнените анкети се предоставят на ЦРК за обработка и анализ. Информацията се предоставя на съответните катедри, обезпечаващи обучението в съответното ПН.

В профилиращите катедри се събира информация за реализацията и развитието на завършилите бакалавърските и магистърски програми чрез контакти с Дирекцията „Регионалната служба по заетостта“ и Дирекция „Бюро по труда“; анкети с випускниците при връчване на дипломите им за висше образование; лични контакти с випускниците; лични контакти с потребителите на кадри; други източници на информация.

Катедра СПН полага усилия за поддържане на регулярни контакти със завършилите студенти. Периодично се провеждат разговори с реализираните специалисти, канят се на организираните по случай Международния ден на социалната работа кръгли маси и други научни и практически форуми. Част от възпитаниците подпомагат под различни форми практическото обучение на студентите, като представители на организации-партньори предоставящи условия за провеждане на практики в реална професионална среда. Със завършващите магистърските програми от ПН 3.4. Социални дейности се водят разговори с оглед подбор на подходящи кандидати за обучение в докторската програма в ПН.

ВУ има разработена секция „Алумни“ на официалния си сайт, в секция „Кариерен център“, но тя все още не функционира в пълния си потенциал. Малка част от бившите възпитаници са регистрирани, а от ПН 3.4. няма представители.

Катедра СПН разчита на собствен информационен масив, като за целта се анкетират абсолвенти по време на промоциите за връчване на дипломи и чрез лични контакти на преподавателите с бившите възпитаници.

Резултати от проверката:

- В ТУ- Варна е създадена организация за привличане, прием и адаптиране на български и чуждестранни студенти, включително в ПН 3.4 Социални дейности.
- ВУ поддържа на официалния сайт на университета множество рубрики с полезна информация за обучаващите се студенти.
- Адаптирането и развитието на студентите се подпомага и от Студентски съвет и студентски клубове, които действат на ниво ПН, факултет и университет. Към Студентския съвет на ТУ-Варна е създаден студентски клуб от студенти от ПН 3.4 – ДАР, който организира множество инициативи.
- ТУ–Варна полага усилия за улесняване мобилността на студентите. Утвърдени са и се прилагат правила за академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина.
- През акредитирания период в катедра СПН се изпълняват 23 дългосрочни договори за академична мобилност с университети от 12 европейски държави. Реализирани са 8 изходящи 2 входящи мобилности на студенти.
- Създадени са правила за включване на студентите и докторантите в научно-изследователска дейност. Относителният дял на всички студенти от ПН 3.4., участвали в проектна дейност в период 2016-2021 г., от общия среден брой на студентите в направлението е 18,9%, а на докторантите - 28,6%. В относителен дял от общия брой студенти, участвалите в научни форуми са 6,8%, а докторантите 78,6%.
- Средно на студент публикационната активност е 0,07 публикации, а на докторант – 2. Данните свидетелстват за висока публикационна активност при докторантите и ниска при студентите.
- В ТУ-Варна съществуват регламентирани правила относно спазването на държавните изисквания към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от висшите училища.
- В ТУ–Варна е създадена система за регистриране на реализацията на завършилите студенти. Данните за завършилите студенти се събират на ниво университет и на ниво катедри. Катедра СПН полага усилия за поддържане на регулярни контакти със завършилите студенти.

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

По 5.1.1. Съществуват публично оповестени конкретни и прозрачни процедури, отговарящи на законовите изисквания за приемане на работа на квалифицирани преподаватели, осигуряващи обучението в професионалното направление/ специалност от регулираните професии.

Обезпечаването на квалифицирани преподаватели за ПН 3.4. Социални дейности е ангажимент на ТУ - Варна.

В университета **съществуват** конкретни и прозрачни процедури, които определят изискванията за приемане на работа на квалифицирани преподаватели, които осъществяват обучението в ПН. Такива са:

- „Процедура за управление на квалификацията“ с последна актуализация от АС 43 от 08.06.2015;
- Конкурсният принцип, съобразно изискванията в Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Кодекса на труда;
- Правилникът за устройството и дейността на Технически Университет – Варна;
- Процедура „Управление на доставчиците“ при необходимост от наемане на научно-преподавателски кадри по граждански договори.
- Практика на обезпечаване на въвеждането в длъжността от прекия ръководител, запознаване с длъжностната характеристика и изискванията за заеманата длъжност.

Във връзка с периодичното планиране на развитието на академичния състав е изготвен съответен документ: *Стратегия за кадровото развитие на катедра „Социални и правни науки“ за периода 2020-2025 год.* В административно и оперативно отношение, планирането на развитие на академичния състав се извършва първо на равнище катедра, където се обсъжда нуждата от обявяване на конкурс за заемане на съответна преподавателска длъжност и предложението се насочва към ФС и АС. Съобразно нуждите се прави и прегледът на възможностите за кариерно израстване и обявяване на конкурси по ПН 3.4., като се съблюдават законовите изисквания. В рамките на цитираната 5-годишна стратегия е развит подробен *План за развитие* на академичния състав за петгодишен период. В него са набелязани конкретни стъпки и срокове, включително и планирани конкурси за нови кадри и израстване на настоящия състав. Стратегията и включения в нея План-график са приети от КС на катедра СПН, по Протокол № 19\29.01.2020 г.

Политиката по развитие на човешките ресурси в ТУ - Варна, респективно в ЕФ и Катедра СПН, е публична и прозрачна – налични са съответно:

- Раздел „Кадрово развитие“ към официалния сайт на ТУ – Варна;
- Актуализации на академичния състав на Катедра СПН към страницата на катедрата;

Съобщенията за обявяване на конкурс за заемане на преподавателска длъжност или присъждане на научна степен се подават на български език; публикуват се в Държавен вестник или ежедневник, на страницата на ТУ – Варна. Оповестяването на информацията за конкурсите се обслужва от отдел „Човешки ресурси“ на университета.

Конкурсите за избор на академичен състав се провеждат съгласно изискванията на „Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в ТУ – Варна“, „Правилника за устройството и дейността на Технически университет – Варна“.

На сайта на ТУ-Варна са публикувани и Минималните изисквания към кандидатите за откриване на процедура за заемане на академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ по ПН 3.4. в ТУ-Варна, съгласно ППРАСРБ.

Особеност в конкурси в ПН 3.4., обявени и проведени през разглеждания период в ТУ – Варна, е **интегрирането** към професионалното направление 3.4. на специалност от други направления в научната област, като например социология и психология:

- Конкурс за академична длъжност „Доцент“ по ПН 3.4 **Социални дейности с научна специалност „Социология“** към катедра СПН, ЕФ, ТУ- Варна, публикуван в ДВ, бр.17 от 23.02.2018 г.

- Конкурс за главен асистент по **3.4. Социални дейности със специалност „Социална психология“**, от 2019 г. към същата катедра;

Същата особеност е налице и в конкурси за обучение на докторанти:

- По ПН 3.4. **Социални дейности със специалност: Социална работа, психологически изследвания и социална политика** – конкурси, публикувани в ДВ бр. 64/13.08.2019 и в ДВ бр. 100/24.11.2020

В края на наблюдавания период 2016-2020 година академичният състав на ПН 3.4. се състои от 17 преподаватели на трудов договор. От тях 7 са в Катедра СПН на Електротехнически факултет, а 10 са от други катедри на ТУ – Варна.

Общият академичен състав, обезпечаващ преподаването в ПН се състои от 21 преподаватели, от които: 17 на ОТД или 80,9% от целия академичен състав и 4 хонорувани или 19,1% (таблици 5.4. и 5.5. от доклада-самооценка и Таблица 5 от задължителните приложения към доклада). От хоноруваните 1 е доцент, а 3-ма са асистенти, като от тях 1 е д-р.

От общия академичен състав (21), осигуряващ обучението в ПН 3.4. Социални дейности, броят на хабилитираните преподаватели е 10, съответно 47,6%. От тях професорите са 0, а доцентите са 10 (9 на ОТД и 1 хоноруван) - с научна степен дн са 1 – 4,8%, д-р са 9 – 42,9%.

Броят на нехабилитираните преподаватели е съответно 11 (8 на ОТД и 3 хонорувани) – 52,4%, от тях гл. ас. д-р на ОТД са 3 – 14,28%, ас. д-р на ОТД е 1 – 4,8%, ас. на ОТД е 1 – 4,8%, старши преподаватели на ОТД са 3 – 14,28%; хон. асистенти са 3 – 14,28%.

По-конкретно, спрямо общият брой от 17 преподаватели на ОТД, хабилитираните са 9 или 53%, а нехабилитираните са 8 или 47%, като катедра СПН разполага със 7 преподаватели на ОТД, от които 57,1% (4) са хабилитирани и 3-ма или 42,9% нехабилитирани.

Хоноруваният състав се утвърждава за всяка учебна година според нуждите на отделните факултети. Към 2020/2021 учебна година хоноруваният преподавателски състав наброява 4 преподаватели, сред които 1 хабилитиран преподавател – доцент, д-р и 3-ма хонорувани асистенти.

Установи се, че към 2020/2021 учебна г. общият брой на преподавателите е намалял с 4-ма преподаватели (2 хабилитирани и 2 нехабилитирани), като основна причина за това е напускане при 2-та нехабилитирани (през 2018 и през 2019 г.) и пенсиониране при 2-мата хабилитирани. **В динамиката на преподавателския състав през наблюдавания период се открояват и следните тенденции:**

- предстоящо навършване на 65 г. при 7 от 9-те хабилитирани преподаватели на ОТД в периода на следващите 5 години, за което свидетелства възрастовата структура на състава според данните към 31.12.2020г., представени в таблици 5.1. и 5.2. от доклада-самооценка. Посочва се също, че „средната възраст на хабилитираните преподаватели на ОТД от преподавателския състав, който осигурява обучението по специалността, е 59,4 г. Средната възраст на всички преподаватели на ОТД осигуряващи специалността е 51,9 г.“
- наред с това е налице и тенденция на работа с докторанти, включително и с оглед на подготовка на нови преподавателски кадри.

При подбора на преподавателите и при провеждане на обучението в ПН 3.4. Социални дейности **са спазени** изискванията на чл. 3 на *Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на ОКС „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“*. Лекционните курсове по задължителните и избираемите учебни дисциплини се възлагат на хабилитирани преподаватели, като до 30 на сто от лекционните курсове се възлагат и на нехабилитирани преподаватели с образователна и научна степен „доктор“.

Относителният дял на лекционните курсове по задължителни и избираеми дисциплини в ПН 3.4., водени от хабилитираните преподаватели на ОТД е 71%. Останалите 29% от лекционните курсове се водят от преподаватели на ОТД с научна степен „доктор“.

Хабилитираните преподаватели на ОТД, които четат лекционни курсове, са 9, съответно те са 53% от общия състав на ОТД и 42,86% от целия преподавателски състав в направлението. От тях професори са 0, доценти – 9.

Нехабилитираните преподаватели с ОНС „доктор“, които четат лекционни курсове, съответно са четирима. От тях гл. ас. д-р са 3, ас. д-р е 1.

Разпределението на четенията на **лекционни курсове** от нехабилитирани преподаватели като процентен дял от общия брой учебни дисциплини според представените и проучени данни е както следва:

- **ОКС „бакалавър“, специалност „СМ“:**
  - ✓ 8 лекционни курса или 21% се водят от гл. ас. д-р, 1 курс или 2,6% - от ас. д-р – според данни в доклада-самооценка;
  - ✓ Според представен в допълнително приложение *Списък на преподавателите с изброяване на преподаваните дисциплини, в съответствие с учебните планове за ОКС „Бакалавър“* още 1 дисциплина или 2,6% се води от д-р на ГД;
  - ✓ 3 курса – спорт и чужд език – се водят съответно от 3 старши преподаватели;
- **За специалностите от ОКС „магистър“, от гл. ас. д-р процентът варира от 19-до 25%.**

Данните, върху които са направени проверката и анализът показват, че процедурите за назначаване на преподавателския състав в направлението са публични и прозрачни, при заемането на длъжностите се следват законовите регламенти и на настоящия етап се обезпечават необходимите за обучението квалифицирани кадри.

По 5.1.2. Профилиращите дисциплини се водят от преподаватели на първи ОТД, със съответстваща на дисциплините квалификация и представителна изследователска активност.

Общият брой на преподавателите в ПН 3.4. Социални дейности е 21, от тях- 17 са на ОТД, а хоноруваните са 4. От посочените 17, 7 са от катедра СПН към ЕФ на ТУ – Варна, а 10 от други катедри, като всички 17 са на ОТД към ТУ-Варна. Съответно на I ОТД работят 17 преподаватели – 80,95% (*спрямо общия брой 21*), а на II ТД 0 няма.

Хабилитираните преподаватели са общо 10 (на I ОТД са 9 – 42,86%, а на II ТД няма), от които професори на I ОТД и на II ТД – няма, доценти на I ТД 9 – 42,86%, на II ТД – няма; 1 хоноруван.

От нехабилитираните преподаватели, 8 са на I ОТД – 38,1%, на II ТД – няма, 3-ма са хонорувани. От всички 8 нехабилитирани на ОТД 4 са с научна и образователна степен д-р, което съответно е 19% от общия брой на преподавателския състав в направлението.

- **ОКС „бакалавър“, Специалност „СМ“**

От общо 38 курса – 27 се водят от хабилитирани преподаватели. Съответно на I ОТД работят 17 преподаватели – 80,95%, а на II ТД – няма и 2 на ГД. Броят на преподавателите на първи ТД в специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“ е 17 а относителният им дял е 80,95%. Няма преподаватели на втори ТД.

- **Във всички специалности на ОКС „магистър“ - 3 учебни семестъра,** броят на преподавателите на първи ТД е 7, а относителният им дял е 100 %, няма на втори ТД. Лекционните курсове са общо 10 – от тях 8 се водят от хабилитирани преподаватели.
- В специалност БЗУТ 1 преподавател е на ГД.
- **Във всички специалности на ОКС „магистър“ - 4 учебни семестъра,** броят на преподавателите на първи ТД е 7, а относителният им дял е 100%, няма преподаватели на втори ТД. Лекционните курсове са общо 16 – от тях 12 се водят от хабилитирани преподаватели.

Данните показват, че обучението в специалностите от ПН 3.4. Социални дейности на ТУ - Варна се обезпечават от преподаватели, както следва:

- На ОТД: 0 професори – 0%; 9 доценти – 42,86%, от които 8 доктори и 1 д-р; 3 гл. ас. д-р – 14,2% от всички; 1 асистент д-р – 4,8% от всички; 1 асистент – 4,8%; и 3 старши преподаватели;

- Хонорувани: 1 доцент и 3 асистенти;

Данните показват съответно: Профилиращите дисциплини в ОКС „бакалавър“ са обезпечени към настоящия момент с преподаватели на ОТД. В ОКС „магистър“ за програма БЗУТ има само 1 преподавател е на ГД, за програмите СМ, СП, СРД, СРЛДП100 % от преподавателския състав е на ОТД .

Доказателство за научната и професионална компетентност на преподавателите по проблематиката на ПН са:

- Печатни издания с публикации в тематиката на направлението – тук в самооценката на висшето училище е представен приносът на Катедра СПН, чийто състав обезпечава основно обучението, като се посочват над 60 публикации за периода.
- Публикации на преподавателите от други катедри, сред които разработвана тематика в областта на предприемачеството, икономиката, технологиите, статистиката, физическото възпитание и развитие;
- Издадени комплекти дидактически материали за дистанционно обучение по профилиращите учебни дисциплини;
- Налични са данни за експертна дейност, сред която едно представително и тясно свързано с ПН 3.4. експертно участие на член на катедрата в Съвета по въпросите на социалните услуги към Община Варна;
- Участия на научни форуми и свързана публикационна дейност, представени в Таблица 7;
- Лекционна дейност по програми за мобилност;
- Представени сертификати и удостоверения за трима преподаватели, преминали квалификационни обучения през периода.

Представените доказателства потвърждават наличието на съответствие, но наред с това сочат и възможности за обогатяване на изследователските теми и публикационните единици с авторство от страна на преподавателския състав.

Данните за публикациите, участията във форуми и проектната дейност по години показват и тенденция на **понижаване** към настоящия период и средни стойности на 1 преподавател под единица (Таблица 7 от приложените към доклада).

По 5.1.3. Съществува действаща система за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите в ТУ - Варна.

На ниво университет тя се регламентира в „Правилник за атестиране на академичният състав в ТУ – Варна“. Критериите за оценяване и поддържане на качеството на обучение, в това число проучванията на мнението на студентите, са обвързани с възприетите критерии за атестиране на академичния и преподавателския състав и в случая това са две групи критерии: учебно-методична и научноизследователска дейност. В представената документация са видими конкретизациите на индикаторите и начинът, по който се процедира и се формират атестационните оценки за всяка от тези групи критерии. Оценките по всяка група показатели могат да бъдат „незадоволителна“, „задоволителна“, „добра“ и „много добра“.

Разработени са и се прилагат на равнището на целия университет анкетни листове за анонимно допитване и оценяване на атестираните преподаватели и от страна на студентите. 14 въпроса се предлагат за оценяване на качеството на водените от преподавателя лекции и 18 въпроса за качеството на обучението за семинарни и лабораторни упражнения.

Атестирането, както и научното развитие и израстване (хабилитации, дисертации, творчески отпуски) и допълнително обучение и квалифициране на преподавателите, са обвързани пряко с материалното стимулиране – по-конкретно в това отношение са налице:

- Разработена „Процедура за внасяне на предложения за кандидатстване за национални и международни проекти и за стимулиране на колективите в условията на ТУ – Варна“, в

която е регламентирано възнаграждение на преподавателите, участващи в колективи, спечелили проекти. Възнаграждението се определя като процент от отчислението за ТУ – Варна от бюджета на проекта.

- Наредба за определяне на академичната заетост на преподавателите от ТУ-Варна за учебната 2020/2021 год.– допълнително стимулиране, допълнително вписване на часове, отчитане на публикации в индексирани или неиндексирани в базите данни издания и др.

- Допълнителен стимул в рамките на 600лв. се предоставя за публикация в издание, индексирано в Scopus или WoS.

- Допълнителното материално стимулиране се изплаща като добавка към основното трудово възнаграждение в края на календарната година след отчитане на научно-изследователската дейност на преподавателите през годината.

- Към основното възнаграждение се добавя месечно заплащане за защитен дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” и научна степен „Доктор на науките“.

- Възнагражденията и допълнителното стимулиране за научни степени, постигнати резултати, награди и др. са уредени в Колективния трудов договор (КТД), чиято последна актуализация е представена в допълнително споразумение от 18.01.2021г.

Атестирането в ЕФ на ТУ – Варна се извършва по процедура, разписани стъпки и критерии за атестиране, определени в „Правилник за атестиране на академичният състав в ТУ – Варна и включва оценяване на учебно-методична и научноизследователска дейност с отчитане и на мнението на студентите.

За акредитирания период през процедура по атестиране са преминали 6 преподаватели от катедра СПН: 4 хабилитирани и 2 нехабилитирани. Получени са максималните „много добри“ оценки за учебно-методическа дейност за всички 6 или 100% от атестираните. За научна дейност са получени 5 много добри и 1 добра оценка, т.е. максималната оценка са получили 83% от атестираните членове на Катедра СПН. Още 8 преподаватели от други катедри, но също преподаващи в ПН, са били атестирани през периода 2016-2020г. включително. От тях **4 хабилитирани и 4 нехабилитирани, оценките са мн. добри. Обобщено за преподавателския състав на ПН 3.4. в периода 2016-2020 г. са атестирани 14 преподаватели. От тях 8 хабилитирани и 6 нехабилитирани.**

За периода на акредитиране 2 преподаватели от катедра СПН са придобили нова академична длъжност. От тях 1 е придобил академичната длъжност „доцент” и 1 - главен асистент; също от катедра СПН – 1 е придобил докторска степен – **всички изброени по ПН 3.4. Социални дейности.** От преподавателския състав от други катедри 2 са заели и нови длъжности – това са длъжностите на 1 доцент и 1 гл. асистент.

Обобщените данни за ПН са следните: от общо 17 преподаватели на ОТД броят на атестираните през акредитирания период е 14, а 4 са придобили нова академична длъжност.

Информация за кариерното развитие на преподавателите през последните 5 години е представена на университетския сайт на ТУ – Варна съответно към раздел „Кадрово развитие“ и като актуализации на академичния състав на Катедра СПН към страницата на катедрата.

За същия период преподаватели от ПН 3.4. Социални дейности са представили и данни, според които те са участвали в различни квалификационни обучения, езикови курсове и други.

По 5.1.4. В Технически университет – Варна е разработена система за насърчаване на академичната мобилност в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество. По общоуниверситетски критерии за мобилност на преподаватели и служители по програма „Еразъм+” и договори за двустранно сътрудничество се извършва селекция и се допускат кандидатите за участие в съответна мобилност. Кандидатите за мобилност могат да участват в два типа мобилности – с цел преподаване и с цел обучение. Разработена е документация, която преподавателят попълва при кандидатстване за мобилност.

За административното и организационно подпомагане на преподавателите, служителите и студентите при реализацията на мобилност към ТУ – Варна е създадена и функционира Дирекция „Международна дейност и чуждестранни студенти“. Във всяко

основно звено и във всяка катедра на ТУ – Варна има координатор по програма Еразъм+, който осъществява тясна връзка между Отдел „Международна дейност“, преподавателския състав и студентите. За катедра СПН има определен координатор, като информацията за контакт с него е публикувана на сайта в съответния раздел.

През оценявания период катедра „СПН“ е обезпечена с 23 дългосрочни договора за академична мобилност. **В периода общият брой реализирани мобилности за преподаватели по програма „Еразъм+“ от катедра СПН е 17 – от тях 8 изходящи и 9 входящи.**

От 8-те, реализирани от преподаватели от катедра СПН, 4 са с цел преподаване и 4 с цел обучение. Мобилностите са осъществени в университетите: Universita degli Studi di Bari Aldo Moro, Италия; Centria University of Applied Sciences, Финландия – с цел преподаване; Университета на Валенсия, Испания; University of Information Science and Technology, Охрид, Северна Македония; EOS DEVELOPMENTAL SA Athens, Greece; ANTELENEA LIMITED Limassol, Cyprus – с цел обучение.

Преподаватели на ОТД в направлението от други катедри са осъществили 5 мобилности, от които 1 с цел преподаване и 4 с цел обучение. Посетените университети са: Университет "Гоце Делчев", Македония; Oxford International Education Group, Англия; Ovidius University of Constanta, Румъния; Brno University of Technology, Чехия; Университет на Никозия, Кипър.

Общият брой мобилности за ПН за периода е 22 (17 на преподаватели от катедрата и 5 на преподаватели от други катедри). Общият брой реализирани от преподавателите изходящи мобилности за акредитирания период за ПН 3.4. е **13**, в 9 държави /Италия, Испания, Финландия, Великобритания, Македония, Гърция, Кипър, Румъния, Чехия/, което показва широк кръг на контактите и сътрудничеството, разнообразна и богата договорна база.

За насърчаване на мобилността в ТУ – Варна е въведено изискване в „Правилник за условията и реда за заемане на академични длъжности в Технически университет – Варна“, според което кандидатът за заемане на академичната длъжност „Доцент“, трябва да е осъществил поне една международна мобилност.

Резултати от проверката:

- В ТУ – Варна има политика за осигуряване и поддържане на качеството на преподавателския състав.
- Лекционните курсове се водят от хабилитирани и нехабилитирани преподаватели със степен д-р, като последните не надхвърлят дяла от 30% от водените курсове в ОКС Бакалавър и в отделните програми на ОКС Магистър.
- Преподавателите са като цяло със съответстваща на дисциплините квалификация и изследователска активност.
- Данните за публикациите, участията във форуми и проектната дейност по години показват тенденция на понижаване към настоящия период и средни стойности на 1 преподавател под единица (Таблица 7 от приложенията към доклада).
- Обявяваните конкурси по ПН 3.4. показват практика на интегриране с други направления от научната област като например 3.4. Социални дейности (Социология), 3.4. Социални дейности (Социална психология).
- Разработени са стратегия и план-график във връзка с политика за осигуряване на качествен академичен състав през следващия петгодишен период. Това е период, през който общо 7 хабилитирани преподаватели на ОТД (или 77,8% от всички хабилитирани на ОТД) ще навършат 65 г., като 3 от тях са от състава на Катедра СПН (или 75% от хабилитирания състав на катедрата).
- Атестирането се провежда по утвърдена прозрачна процедура с етапи и критерии. Във връзка с процедурата не функционира специална комисия, а като органи по атестирането функционират съветите на катедрата и основното звено с функции и на съответните им ръководители – съобразно регламента във вътрешния Правилник за атестирането.

- Показана е активност по програми за мобилност, във връзка с които има договорна обезпеченост и се прилагат мерки за насърчаване.

Критерий 5.2. „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

По 5.2.1. Участие на преподавателите и студентите в научноизследователската и художествено-творческата дейност

В ЕФ на ТУ – Варна и профилиращата катедра „СПН“ се прилагат политика и регламентирани дейности по организиране, поддържане и развиване на научноизследователската дейност на преподавателския състав, докторантите и студентите.

Научноизследователската дейност /НИД/ на академичния състав в ПН 3.4. е регламентирана и провеждана в съответствие със следните нормативни документи:

- ЗВО, Закона за развитие на академичния състав в Република България, Националната стратегията за развитие на научните изследвания, 2011 г., Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“ на Европейската комисия;
- Правилника за научната и научно-приложната дейност на Технически университет – Варна;
- Стратегия за развитие на научните изследвания в ТУ-Варна;
- Правилника за устройството и дейността на Технически университет – Варна;
- Класификатор на областите на висшето образование и професионалните направления;
- Списък на индексиранията издания в международна база данни SCOPUS;
- Списък на индексиранията издания в международна база данни Thomson Reutes;
- ПРАВИЛА за организиране, провеждане и отчитане на вътрешните конкурси за научни изследвания, финансирани целево от държавния бюджет и други;
- СИСТЕМА от показатели за оценка, наблюдение и отчитане на резултатите и други указания и оперативни документи в областта на научно-изследователските дейности, достъпни на сайта на ВУ. Регламентите поддържат академична среда, в която научноизследователската дейност на преподавателите, осигуряващи обучението в ПН 3.4. Социални дейности, е обвързана с кариерното им развитие.

Катедра СПН има очертани приоритетни изследователски теоретични и приложни теми и проблеми в научната област Социални, стопански и правни науки. Данни за публикациите на преподавателите са включени в специализирана университетска платформа, достъпът до която е с парола.

В Университета е създаден Център за национални и международни проекти (ЦНМП), който отговаря за представяне на проектни предложения към различните бюджетни линии, контролира, наблюдава и документира процесите на кандидатстване и изпълнението на проектите.

Има официално приет ред за включване на студентите и докторантите в научноизследователска и художественотворческа дейност – Правилник за правата и задълженията на студентите в ТУ – Варна, Стратегия за развитие на научните изследвания в ТУ – Варна, Правилник за научната и научно-приложната дейност на ТУ – Варна.

Привличането на студенти и докторанти за участие в проектна дейност се осъществява в ПН 3.4. в ТУ-Варна съобразно интересите на студентите, също така и като част от изследователската работа на преподавателите, в която биват привлечени студенти. За насърчаване на студентското участие в проекти при оценяването на изследователски проекти се прилага и критерий, даващ предимство на тези, в чиито колективи са включени докторанти или студенти. И още – действа решение на Академичния съвет, според което част от бюджета за научни изследвания на университета се заделя за научни проекти за подпомагане на работата на докторантите.

Общият брой на студентите от специалност СМ в ОКС „бакалавър“, взели участие в научни проекти е 3, като участията са във вътрешноуниверситетски проекти. Общият брой на студентите от магистърските специалности, участвали в проекти според същите данни е 1, също във вътрешноуниверситетски проект. Общо 4 студенти от ПН 3.4. участват във вътрешноуниверситетски проекти. Относителният дял на всички студенти от ПН 3.4. Социални дейности, участвали в **научни проекти в рамките на акредитирания период** от общия усреден брой на студентите в направлението е 1,4% за ОКС „бакалавър“ и 2,4 % за ОКС „магистър“, или общо за направлението-1,6%.

При студентските участия преобладават участията в национален проект за практическо обучение, а участията в научно-изследователски проекти са минимални.

Общият брой на участията на докторантите в научни проекти е 7 и са реализирани от 4-ма докторанти. Още 6 са докторантските участия в научни конференции, в рамките на проекти. Относителният дял на участвалите в проекти докторанти е 28,6% от общия им брой (14) за акредитирания период.

Също през периода са отчетени и студентски участия в национален проект „Студентски практики-фаза 1“ с на 43 студенти.

По този начин относителният дял на участия в проектни дейности от студенти от ПН 3.4. е 18,9%.

Преподавателите в ПН 3.4. Социални дейности от Катедра СПН към Електротехнически факултет са взели участие в проектна дейност. Общият брой реализирани участия е 25, разпределени както следва:

- вътрешноуниверситетски проекти – 7 проекта с участия на 8 преподаватели – 47,1% от общия брой преподаватели на ОТД;
- за 3 от вътрешноуниверситетските проекти е посочено участие на всички 7 преподаватели от катедра СПН, като това са проекти за организиране на научни форуми;
- национални проекти – 3 проекта, реализирани от 5 преподаватели – 17,6%;
- международни проекти – 3 проекта с участия на 2 преподаватели – 11,8%.

(Процентите са от общ брой преподаватели на ОТД в направлението(17); за част от преподавателите от други катедри не са представени данни; сумата на участията отразява обстоятелството, че някои преподаватели са участвали в повече от един проект).

Общо за ПН 3.4. преподавателите, участвали в проекти са **12**, съответно в 3 международни проекта; 3 национални проекта и 7 вътрешноуниверситетски проекта. **Средно** за акредитирания период – по 1,3 брой проекти на преподавател; 1,47 брой участия в проекти на преподавател.

В ПН 3.4. има и акредитирана докторска програма. Общият брой на докторантите е 14, от тях 10 са в редовна форма на обучение, 3 на самостоятелна подготовка и 1 в задочна форма.

Общият брой на защитилите докторанти по ПН 3.4. според получените информационни справки е 4 (28,6%), от които 1 защитил е редовен докторант. Брой защитили докторанти на 1 хабилитиран преподавател – 1. Отчислените докторанти с право на защита са 4, от които 3 - в редовна форма на обучение, 1-задочна форма.

Според предоставените данни, броят на редовните докторанти спрямо хабилитирани преподаватели на ОТД в катедра СПН е 2,5 .

Относителният дял на отчислените докторанти през периода е 28,6 % , всички с право на защита. Прекъснали няма.

В обучаващото звено на ПН 3.4. Социални дейности на ТУ – Варна се реализира научноизследователска дейност, представяна и на научни форуми. За акредитирания период преподавателите отчитат общо 32 участия, от които 4 - на международни конференции в чужбина. Преподавателите са представяли изследователските си резултати и на конференции с международно участие у нас. За студентите и докторантите са отчетени общо 30 участия, от които 3 в чужбина.

По 5.2.2. Публикационна дейност на преподавателите по проблематиката на професионалното направление/ специалност от регулираните професии в национални и

чуждестранни реферирани научни издания и такива с импакт фактор или импакт ранг

Данните за публикационната активност на преподавателите от ПН 3.4. Социални дейности са следните:

- Общ брой публикации – представени са за периода 2016 г. – 2021 година – 67 (от които 1 студия; 62 статии, от тях 7 в чужбина, в издания с импакт фактор/ранг; 3 монографии, едната на чужд език; 1 учебник).

- Общ брой публикации в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания-61 публикации в реферирани и индексирани издания, от които 7 в чужбина (не се посочват конкретните бази данни). Липсват данни за публикации в индексирани в Scopus или WoS издания.

Анализът на допълнително предоставената на ЕГ информация показва:

- Среден брой на публикациите на един преподавател на ОТД от катедрата за 5-годишния период – **7,4**.

- Относителен дял на публикациите в реферирани научни издания и сборници – 91,0%.

В представените списъци с публикациите на преподавателите не са посочени базите данни, в които са индексирани.

Представени са и данни за публикационната активност на докторантите в направлението – **33** публикации, като две от тях са в чуждестранни реферирани издания, от които **1** с импакт фактор. Относителният дял на публикациите на докторанти в чуждестранни реферирани издания с импакт фактор/ранг е 3.0 %.

Представен е списък с **23 (брой) цитирания на преподаватели, осигуряващи обучението в ПН**, от които **3** в чужбина; **2** – в реферирани и индексирани издания (не са уточнени базите данни). Броят цитирания на преподаватели от катедра СПН е **15**, среден брой цитирания на един преподавател на ОТД в катедрата е **1,7**.

Научноизследователската и публикационна дейност на преподавателите от ПН 3.4. на ТУ – Варна е придружавана от регулярни участия на конференции, включително и организиране на национални и международни научни форуми за популяризиране на резултатите от НИД.

- Броят на участията в научни форуми през акредитирания период на преподавателите от ПН е 32, от които 28 в България и 4 международни.

- Средният брой участия в научни форуми на 1 преподавател на първи ОТД в ПН 3.4. от катедра СПН за последните 5 години 3,6 .

Публикационната дейност, както и други показатели за научно-изследователската активност и продуктивност на преподавателите има отношение към тяхното атестиране и кариерно израстване.

Резултати от проверката:

- ЕФ на ТУ – Варна и профилиращата катедра СПН се прилагат политики и мерки по организиране, поддържане и развиване на научноизследователската дейност.
- Преподавателите на ОТД в ПН 3.4 поддържат умерена публикационна активност, участват в национални и международни научноизследователски дейности, форуми и проекти, в които участват докторанти , а частично са привлечани и студенти.
- В публикационния профил на преподавателите в направлението за оценявания период преобладават научните статии и съвсем ограничено са представени монографиите и учебниците – само по 1 брой от тях за петгодишния период.
- В документите, регламентиращи научната дейност, са включени мерки и стимули за насърчаване на участието на студенти и докторанти в изследователски проекти.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската,

научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава“

По 6.1.1. Осигурена аудиторна и лабораторна площ за учебна заетост на всички студенти, обучавани в професионалното направление, съгласно изискванията на РИОКОЗ.

Катедра „Социални и правни науки“ разполага с аудиторна и лабораторна площ в 3 университетски сгради. На база усреднената бройка на студентите в РФО и ЗФО в бакалавърска степен в специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“, 253 студенти се разпределят на 1600 м², което прави **6.32 м²/студент**. Аудиторна площ за учебна заетост в кв.м. на 1 студент, обучаван в ПН 3.4, ОКС „магистър“ е 521 кв.м / 51 студента = **10.21 кв.м/студент**.

Катедрата разполага с **441 работни места** за аудиторна и лабораторна работа на студенти в ПН 3.4. Социални дейности. При общо среден брой обучавани студенти от ПН 3.4 Социални дейности за учебна една година – 304, (253 от ОКС „Бакалавър“ и 51 студента от ОКС „магистър“), това прави **1,45 работни места на студент**.

Електротехническият факултет разполага с **1600 кв. м.** аудиторна площ за учебен процес. Част от практическите занятия на студентите се провеждат в реална работна среда.

По 6.1.2. Наличие на компютърни зали със специално оборудване, съобразено с професионалното направление. Осигурен достъп на преподаватели и студенти до безжичен интернет

Към ЕФ е оборудван компютърен център със **75 функциониращи работни места**. Катедрата разполага допълнително с **16 настолни и 7 преносими компютъра**.

Спрямо общия брой студенти в 1 бакалавърска специалност, средно приравнен на годишна база за 5 години назад (253 в ОКС „бакалавър“), средната площ в кв.м. на студент за обучение в ОКС „бакалавър“ е **0,81 м²**. Спрямо общия брой студенти в 6 магистърски програми, средно приравнен на годишна база за 5 години назад (51 в ОКС „магистър“), средната площ в кв.м. на студент за обучение в ОКС „магистър“ е **4 кв. м.**

Брой компютри в ЕФ общо 91 настолни и 7 преносими компютъра. Студентите разполагат с 80 работни места, оборудвани с настолни компютри. Брой компютри на 100 студенти за обучение в ОКС „бакалавър“ – **0,31 броя**, в ОКС „магистър“ – **1,56 броя**.

Осигурен е безплатен достъп за преподавателите и студентите до безжичен интернет във всички сгради на университета и в студентските общежития. В ТУ – Варна е изграден и се поддържа Интернет-възел, който функционира 24 часа в денонощието. За осигуряване на качествена работа на студенти и преподаватели, отговаряща на съвременните тенденции на развитие на обществото, всички кабинети, които използва катедра „СПН“ имат достъп до Интернет. На цялата територия на ВУ е осигурен безжичен интернет, посредством Wi-Fi мрежата, която има точки за достъп, разположени във всички сгради на университета. Всеки студент и преподавател може да се регистрира безплатно, като получава потребителско име и парола за достъп до мрежата. Осигурен е Интернет и в студентските общежития. Всеки студент може да свърже личния си компютър и да ползва неограничен достъп до вътрешната информационна мрежа, връзка с Интернет и електронна поща на локалния сървър.

По 6.1.3. Библиотечен фонд на професионалното направление и система за актуализиране и периодичното му подновяване.

За целите на обучението и научноизследователската си дейност, студентите и преподавателите на ЕФ използват фонда на университетската библиотека. Тя разполага със 101 читателски места, от които 32 компютъризирани читателски места.

Фондът на библиотеката наброява **185 212 броя** библиотечни единици, включващ книги, периодика и дисертации на хартиен и електронен носител и **750** периодични издания. В периода 2015 – 2020 г. фондът е обогатен с 124 нови библиотечни единици. Няма информация за библиотечните единици в ПН 3.4. В доклада-самооценка е представен брой новозакупена литература, която може да се ползва и от ПН Социални дейности - 90 библиотечни единици от областта на социологията, педагогиката, политологията, демографията, правото, философията и психологията.

Площта на библиотеката е 1400 кв. м. – средно по 5.53 кв.м. на студент в ОКС „бакалавър“ и 27.45 кв.м. на студент в ОКС „магистър“ от ПН 3.4.

Осигурен е достъп до световни бази данни и онлайн научни платформи - EBSCOhost, SpringerLink, ScienceDirect, Scopus, Web of Science и Directory of Open Access Journals.

Инсталиран в студентска читалня компютърен център предоставя възможности за сканиране, принтиране и копиране и неговото мрежово свързване с всички компютри.

По 6.1.4. Създадена е среда за дистанционно обучение и наличие на информационни продукти за дистанционно обучение. Дидактически ресурси, осигуреност на профилиращите дисциплини с учебници, учебни пособия и материали за обучение, вкл. на електронен носител.

ТУ - Варна има функциониращ Център за дистанционно/електронно обучение, както и Вътрешни правила за дистанционна форма на обучение. Изграден е Център за електронно и дистанционно обучение (ЦЕДО), основан на платформата Moodle. На нея се инсталират учебните материали, предназначени за дистанционно обучение и обучение в електронна среда. През 2020 год. тази система е интегрирана с платформата Microsoft Teams и във връзка с пандемията COVID 19 в ПН се реализира синхронно обучение в електронна среда.

В изпълнение на проект „Нови електронни форми на обучение в ТУ-Варна” (2014 г.), в който участват и 8 преподаватели от катедра „СПН“, са издадени комплекти дидактически материали за дистанционно обучение по 7 дисциплини от учебния план на специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“ и по 10 дисциплини в ОКС „магистър“. Комплектът дидактически материали включва лекционен модул, модул въпроси и тестове за самоподготовка и контрол на знанията и други материали. Те са инсталирани на платформа за електронно обучение на ТУ-Варна Moodle и Microsoft Teams и са достъпни, след регистрация, за студентите изучаващи съответните учебни дисциплини.

Обучението на студенти отговаря на изискванията на Наредбата за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища.

Обучението на студентите от ПН 3.4. Социални дейности е осигурено с 25 броя авторски учебни материали и 22 броя дигитализирани информационни продукти, осигуряващи тяхното пълноценно обучение.

По 6.1.5. Академичното и административното обслужване, подпомагащо обучението на студентите, е регламентирано в съществуващата вътрешна нормативна уредба. Цялостното управление на образователната дейност във ВУ е подчинено на законовите изисквания, вътрешните правилници на Университета и изградената факултетна структура. Катедра „Социални и правни науки“ – осъществява и организира цялостната учебна и научноизследователска дейност в ПН 3.4. Социални дейности.

Резултати от проверката:

- Катедра „СПН“ разполага с необходимата аудиторна и лабораторна площ, както и с достатъчно компютри и функциониращи работни места.
- Осигурен е безплатен достъп за преподавателите и студентите до безжичен интернет във всички сгради на университета и в студентските общежития.
- За целите на обучението и научноизследователската си дейност, студентите и преподавателите на ЕФ използват фонда на университетската библиотека. Тя разполага с достатъчно читателски и компютъризирани места. Осигурен е достъп до световни бази данни и онлайн научни платформи. Недостатъчен е броят на новозакупената тясно специализирана за ПН 3.4 Социални дейности литература.
- ТУ - Варна има функциониращ Център за дистанционно и електронно обучение, както и Вътрешни правила за дистанционна форма на обучение. Налични са дидактически материали за дистанционно обучение по 7 дисциплини от учебния план на специалност „СМ“, ОКС „бакалавър“ и по 10 дисциплини в ОКС „магистър“.
- Обучението на студентите от ПН 3.4 е осигурено с 25 авторски учебни материали и 22 дигитализирани информационни продукти, осигуряващи тяхното обучение.

- Академичното и административното обслужване, подпомагащо обучението на студентите, е регламентирано в съществуващата вътрешна нормативна уредба.

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно: Критерий 7.1. „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“

По 7.1.1 Съществува университетска информационна система в която се въвеждат електронните досиета на студентите – това е Информационната система на ТУ – Варна UMIS, в която се поддържа база от персонални данни за обучаваните студенти. Информационната система поддържа данните за профила на студентската популация, за постоянния и настоящ адрес, гражданство, завършено средно или висше образование, адреси и телефони за кореспонденция и други данни за обучаваните студенти. Системата е проектирана с богати структурни, съдържателни и функционални възможности, като обхваща и студентски персонални карти с изпитна информация; данни за преподаватели, дисциплини, графици, конспекти, упражнения, учебници и други. Функционира също така и университетска система за електронно обучение (ЦЕДО).

Информация за успеха и резултатите от обучението се събира от инспектори и ръководители на катедри с цел обсъждането и анализирането ѝ. Докладва се поддържането на система за Контрол на студентското състояние, който се извършва от „експертите по техническа информация за студентите (инспекторите)“ по факултети в съответствие с процедура „Идентификация и проследимост“ и направените записи в главните книги и информационната система „Студент“.

В проведената по акредитационната процедура среща със студенти обаче се посочва, че при нужда от информация за студентски статус, оценки, изпити и избор на дисциплини от тяхна страна се използват посещения на място или телефонни контакт с инспектора, както и търсене и получаване на информация през курсовия отговорник, като не се съобщава за възможност за директно ползване на тази информация чрез съвременни технологии за достъп до системата.

Наред с това са предоставени и данни за множество различни способи и практики с утвърден и регулярен характер, които се прилагат на факултетно равнище, но така също и в Катедра СПН, пряко ангажирана с обучението по ПН. С такъв регулярен характер се споделят и подкрепят от сведения при проучването например следните:

- Анализ и оценяване на представянето на студентите в проведените практики;
- Търсене на способи за провокиране и стимулиране на студентската активност в процеса на обучение и на участието на студентите в проектна и изследователска дейност;
- Периодичен анализ на резултатите от обучението по отделните дисциплини и на средния семестриален успех в катедрени обсъждания;
- Анализ на мненията на студентите за получената подготовка по съответните учебни дисциплини;
- Обсъждат се и резултатите, които са показали провежданите периодични проверки на спазването и изпълнението на графика на занятията, като проверките се провеждат и докладват от ръководителите на катедри или от специална комисия, назначена от декана.

Информация за успеха на студентите в обучението през последните 5 години е представена в таблици 9.1., 9.2., 9.3. От тях е видно, че информацията се събира, систематизира и анализира по години; по курсове; във вид на процентно разпределение на преминалите и напусналите студенти.

Данните показват например нулев процент отпаднали студенти от първи курс, 7% от втори и по 1% от трети и четвърти курс през последните две учебни години от акредитирания

период. За ОКС „магистър“ събираната информация не показва отпадащи студенти през периода.

По-подробен анализ на успеваемостта и причините за отпадането по същество е представен към Стандарт 9. Тук в Стандарт 7, във връзка с проблемите на управлението на информацията по ПН 3.4., може да бъде направен изводът, че в ТУ – Варна (и най-тясно и ангажирано с ПН 3.4. – в Катедра СПН) има политика и практика на събиране, анализ и обсъждане на информация за динамиката в студентското положение, отпадането и успеха в обучението на студентите в направлението.

В ТУ – Варна функционира Комисия по качеството на университетско равнище и за всяко основно звено, а така също отговорници по качеството на равнище факултет и катедра, които участват в подготовката и обобщаването на резултати от провеждани анкетни проучвания.

В рамките на системата за Управление на качеството (СУК), която функционира в ТУ – Варна, в ПН 3.4. се провежда периодично събиране на информация и оценяване на обучението на студентите, също и на организацията на научноизследователската работа на преподавателите, студентите и докторантите. Представени са по-конкретни данни за информацията и нейния анализ и обобщение от провеждано анонимно анкетиране при проучвания на мнения и обратна информация от студентите включително за качеството на обучението и потребностите от усъвършенстване на процеса на обучението. Също така в ТУ – Варна има практика на провеждане на проучвания на мненията на преподаватели, работодатели и потребители на кадри. За периода на акредитация са проведени няколко такива проучвания.

Тази практика е обезпечена със следните университетски регламенти и документи:

- „Процедура за изследване и оценка на удовлетвореността на студенти, докторанти, завършили студенти и потребители на кадри“. Процедурата е въведена през 2012-2013 год., като последната ѝ действаща актуализация е утвърдена от АС на ТУ – Варна с протокол № 15 от 21.11.2016 год.
- Анкетни листове за проучване на студентски мнения от № 01.01. до № 01.07. – по номенклатура от 7 теми и въпроси.
- Анкетен лист № 02.01. за дипломирани студенти – випускници
- Анкетен лист № 03.01. – за проучване на мненията на потребителите на кадри.

По 7.1.2. В Катедра СПН на Електротехническият факултет на ТУ - Варна, във връзка с ПН 3.4. Социални дейности съществува функционираща система за поддържане на връзка със завършилите студенти. Връзката и обменът на информация с тях се осъществява чрез: анкети, лични и/или служебни телефонни номера и имейли на бивши студенти, електронна страница на възпитаниците на ТУ-Варна и други.

По-конкретно се използва **Анкетен лист 03-01 към „Процедура за изследване и оценка на удовлетвореността на студенти, докторанти, завършили студенти и потребители на кадри“**, АС, протокол № 15 от 21.11.2016 год. Представени са 2 проучвания, в които участват завършили и реализирани кадри. Те са налични в Приложения 7.1. и 2.13 – мнения за практическото обучение и реализацията на завършилите, 2.14 – проучване на потребителите на кадри – представени към доклада-самооценка.

Също в рамките на ПН е създадена система за проследяване на реализацията на завършилите студенти от специалност «СМ», ОКС «бакалавър», както и от магистърските програми от ПН 3.4 Социални дейности. Като устойчиво функционираща група на завършилите студенти се формира «Организация на завършилите специалностите от професионално направление 3.4. Социални дейности» към ТУ – Варна, като целта е нейното институционализиране и трайно поддържане на контактите с катедрата и факултета.

Катедра СПН представя данни от практиката си по набиране на информация и проследяване на реализацията и кариерата на кадрите в ПН. В доклада самооценка е дадена такава обобщена информация по региони, сфери и институции от практиката, а така също се

отбелязва информация за реализации на кадри на специалността или продължаване на образованието в чужбина, в Република Турция и други държави.

Връзките с кадрите на специалността се осъществяват регулярно под различни форми, включително и във връзка с организиране и обезпечаване на практически обучения по специалността. Обратна връзка за поддържаните контакти с катедра СПН беше дадена и в рамките на срещата с потребителите на кадри по акредитационната процедура, в която участваха включително и вече реализирани на управленски позиции в социалните дейности и заведения за социални услуги кадри на специалностите в направлението. В катедра СПН се използват и други форми за поддържане на контактите – лични контакти, кореспонденция, церемонии по връчване на дипломите, покани за участие в кръгли маси, покани към специалистите от практиката за осъществяване на менторство на практикуващи студенти и други.

Създаден е и Център за развитие на кариерата в ТУ - Варна, към който има секция, озаглавена **Алумни**, която се разработва с цел поддържане и актуализиране базата данни за завършилите студенти.

Общият брой завършили студенти от ПН 3.4 Социални дейности за периода на акредитация са 247 от ОКС „бакалавър“ и 87 от ОКС „магистър“.

От представената на ЕГ допълнителна информация може да се обобщи, че за 2017/2018 и 2019/2020 академични години са се реализирали средно 46% от дипломираните в ОКС „бакалавър“ (от които 21% в социалната сфера) и 75% от дипломираните в ОКС „магистър“ (от които 54% в сферата на получената професионална компетентност). Поради липса на информация за останалите академични години не е възможно да се направи оценка за целия период на акредитация.

По 7.1.3. В Катедра СПН и ПН 3.4. се поддържат собствени информационни масиви за световните постижения в професионалното направление и специалността относно актуалността на предлагания учебен материал.

Налице е информация за тенденциите в развитието на ПН, сравнимо с други ВУ, както и най – новите достижения в сферата на научната проблематика в ПН. Така например актуалността на предлаганото учебно съдържание за отделните ОКС и специалности по ПН в страната и чужбина се подлага на сравнителен анализ от преподавателския екип и ръководителя на катедра СПН. Поддържа се и се ползва като съпоставителна база набор от модели на учебни планове на специалности от направлението в други висши училища у нас, а така също и в чужбина въз основа на договорите за двустранно сътрудничество и обмен, по които има налична активност от преподавателския състав в направлението. Сред висшите училища, за които са приложени данни за налична и използвана информация по отношение на учебния процес и учебните планове, са например учебните планове по ПН 3.4. в **СУ и ВТУ**, а също и университетите-партньори по програма Еразъм+.

Също така за запознаване с новостите в научните постижения и публикационната дейност по проблематиката на направлението у нас и в чужбина се използват бази данни с научна информация. Възможност за това дава осигуреният за преподавателите електронен достъп до 6 информационни платформи: **EBSCO host, Springer Link, Science Direct, Scopus, Web of Science, Directory of Open Access Journals**. Във връзка с проучваните тенденции в образованието в сферата на социалните дейности се докладват въведени в обучението на студентите от специалностите по ПН 3.4. методи като проучвания на случаи, теренни проучвания, интерактивно обучение, ролеви игри, решаване на казуси и други.

Резултати от проверката:

- Налице са практика и организация за събиране и анализ на информация по отношение на процеса и резултатите от обучението, както и проучвания за събиране на обратна информация от студенти и потребители на кадри в направлението.
- Студентите не използват пълноценно съвременни технологични възможности за дистанционен електронен достъп до единна информационна система с данни за студентския им статус, резултатите от положени изпити, избора и записването за избираеми дисциплини,

като за информация от такъв характер предпочитат телефонни разговори или посещения в администрацията на място.

- Има официално утвърдена и въведена чрез университетски документи процедура и практика на провеждане на проучвания сред студенти, завършили кадри на специалността и потребители на кадри, като е налична информацията за броя, съдържанието и резултатите на проведените проучвания през периода.
- Осъществяват се регулярни контакти с потребители на кадри под различни форми и за целите на подпомагането и развитието от обучението по специалностите в направлението.

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

По 8.1.1. Публикуването на актуална информация за специалностите, обучението и научната дейност по ПН 3.4. Социални дейности се обезпечава основно от официалния сайт на ТУ – Варна. Той представя информация и за преподавателския състав, който реализира обучението, за възможностите за международна мобилност, за научни и други прояви и новини. Специализирани информационни модули с предоставен публичен достъп на <http://www.tu-varna.bg/tu-varnaumo/> включват:

- Информация за специалност Социален мениджмънт, ОКС „бакалавър“ специалностите в ОКС „магистър“ по ПН 3.4. (учебни планове, квалификационни характеристики, кандидатстудентски прием);
- Информация за катедра СПН и преподавателския състав в ПН 3.4. Социални дейности:
  - Модул „Научна дейност“ с информация за научни събития, конференции, включително конкурси за проекти;
  - Информация за възможностите за мобилност;
  - Актуални новини и съобщения.

Популяризирането на информацията за образователната и научноизследователската дейност се поддържа на университетско и на факултетно ниво. На университетско ниво в ТУ – Варна функционира и Отдел „Маркетинг и реклама и комуникации“, който отговаря за публични прояви и връзки с медиите. Използват се възможностите за публичност на информация за ПН 3.4. чрез **медиите**, като например:

- Представяне на подготовката и постиженията по направлението в представителен репортаж в БНТ - <https://bntnews.bg/bg/a/sotsialnite-deynosti-imat-nuzhda-ot-poveche-finansirane>;
- Представяне на специалност Социален мениджмънт и Катедра СПН в интервю с основателя на катедрата във вестник „24 часа“ – <https://www.24chasa.bg/novini/article/7299921>.

Както се вижда от предоставените данни и източници, **дейността по професионално направление 3.4. Социални дейности се представя публично – основно на официалния сайт на ТУ – Варна, както и на електронната страница на Катедра СПН. За представяне на дейността по направлението се използват и възможностите на медиите.**

По 8.1.2. За студентите и други интересувачи се лица е осигурена възможност да се запознаят с необходима информация за „жизнения“ цикъл на обучението по професионалното направление. Това може да се извърши посредством специалните раздели на официалния сайт на ТУ – Варна.

Основна роля в това отношение има разделът на Учебно-методическия отдел на ТУ – Варна, базиран на официалния сайт на университета в свободен достъп.

Основното учебно-методическо меню към сайта на ТУ – Варна ориентира към структурата на информацията, която може да бъде ползвана, като дава връзки към

подмодулите - например за правилника за правата и задълженията на студентите; бланки и формуляри; професионални направления, квалификационни характеристики на специалности; учебни планове; разписи; текущ контрол за актуалния семестър със седмици и дати за провеждане на задължителни контролни работи по определени дисциплини; редовни и поправителни сесии по специалности и учебни дисциплини – с графици по дати, часове и аудитории за актуалния семестър; информация за контакти.

Налична е и обща, и специализирана информация по факултети и специалности, включително и по ПН 3.4. Социални дейности. Характерна в това отношение дейност реализира и университетското звено занимаващо се с кандидатстудентска информация, реклама и прием, което също поддържа специализирана страница в Интернет. На тази страница е представена информация за специалностите, условията за кандидатстване, като е отделено специално внимание и е поставен акцент върху информирането за онлайн-процедурите за кандидатстване. Информацията обхваща и връзките към специалностите в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, кандидат-студентските изпити, здравето осигуряване и настаняването в общежитие и други.

На сайта на катедра СПН се публикуват: Процедура за завършване на обучението на специалностите от ПН 3.4 Социални дейности, ОКС „бакалавър“ и „магистър“, чрез разработване и защита на дипломна работа (дипломен проект); *Указания за оформяне на дипломната работа*; списък на организациите - партньори, с които Катедра „СПН“ има договор за провеждане на практическо обучение и др.

Информацията за реализацията на завършилите студенти се проследява от Центъра за развитие на кариерата, в рамките на неговите функции по подпомагане на професионалната реализация на завършващите студенти и осъществяване на връзки с работодатели.

В ТУ - Варна се публикува информация за „жизнения“ цикъл на обучението на студентите.

По 8.1.3. В рамките на този критерий налице са данни и примери за периодичното публично обявяване на разнообразна информация относно условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация в сферата на ПН 3.4. и други свързани области.

Използват се функционалните възможности на онлайн модулите към официалния сайт на ТУ – Варна, както и страниците на отделните звена.

Публикува се информация за процедурите на кандидатстване, прием, записване и условия за обучение на **страницата Кандидатстудентски прим в ТУ – Варна**, както и на страницата на Учебно-методическия отдел.

По-конкретна информация за перспективите за професионална реализация се предоставя чрез Кариерния център на ТУ – Варна посредством негови онлайн платформи и инициативи. Проверката показва, че към момента на прегледа на страницата не са налични съобщения и обяви за работа или стаж в сферата на обучението по ПН 3.4. Социални дейности.

Периодично се провежда „Ден на отворените врати“, на който се канят и ученици с цел популяризиране на специалността.

Поддържа се информация в раздел „Курсове и кариера“ на официалния сайт на университета.

Преподавателският състав по ПН 3.4. Социални дейности се ангажира с дейности и прояви, които да осигуряват за студентите по-тясно специализирана и профилирана информация за възможности за реализация. Примери за прилаганите практики от факултета и катедрата са регулярните контакти и съвместни дейности с представители и работодатели от кръговете на потребителите на кадри, при което до студентите достига надеждна и актуална информация за перспективите им за професионална реализация в областта на направлението:

- Поддържат се контакти за насочване и осигуряване на провеждането на практическите обучения на студентите в направлението;
- В държавните изпитни комисии, които провеждат държавните изпити и дипломните защиты се поканват за участие водещи работодатели от социалната сфера в региона;

- Реализирани са контакти и във връзка с Проектите на МОН „Студентски практики“ и „Студентски практики – Фаза 1”, финансиран от ОП НОИР, в които участват студентите от направлението.

- Провежда се ежегодната кръгла маса по случай Международния ден на социалната работа, както и научно-практическа конференция с международно участие „Социална работа, мениджмънт и социално развитие: съвременни предизвикателства, перспективи и иновативни практики”, в които се поканват за участие и партньори и завършили специалност в направлението.

Представените примери и събраните данни показват осигуреност на студентите от специалностите в ПН 3.4. Социални дейности с информиране за подходящите възможности за професионалната им реализация на територията на региона, като за целта се използват дейностите, проектите, събитията и контактите с работодатели и партньори, осигурени от преподавателския състав от катедрата, а в по-малка степен и възможностите на сайта на Университетския Кариерен център.

По 8.1.4. За професионалното направление е налице използване на разнообразни канали и форми за осигуряване на по-добра публичност и разпространение на резултатите от научната и творческата работа на студенти и преподаватели. Тук също следва да отбележим оползотворяването на възможностите на различни интернет платформи, сайтове и страници.

В ПН 3.4. са създадени условия за популяризиране на резултатите от научноизследователската работа и творческите изяви на студенти и преподаватели чрез участия в научни конференции, студентски научни сесии и форуми, публикации в специализирани списания, в научни трудове на наши и чужди университети и други.

Примери за осигурена публичност и разпространение на информацията за постиженията в научната дейност, включително и за творческите изяви на студентите и докторантите, са следните:

- Възможности за публикуване чрез университетското издателство на ТУ – Варна;
- Възможност за поемане на разходи за участие в международни конференции и финансиране на публикации;
- Налице са и публикации на английски език;
- Осигурена е възможност за публикуване на разработките на академичния състав на университета в електронната форма на Годишник на ТУ – Варна: ;
- Поддържа се електронна версия български, английски и руски език на специален сайт на Годишника на ТУ – Варна с достъп до електронните публикации в PDF формат;
- Катедра СПН организира традиционна научно-практическа конференция с международно участие „Социална работа, мениджмънт и социално развитие: съвременни предизвикателства, перспективи и иновативни практики”, като докладите се публикуват в сборник.
- Провеждане на Студентска научна сесия с участие на студенти от направлението, като докладите от конференцията се оценяват от комисия и се публикуват в специален раздел на Годишник на ТУ – Варна.
- Данни за публикационната дейност на преподавателите от катедра „СПН” са представени на електронна страница с функции за търсене по име на преподавателя, по заглавие или други реквизити

Студентите имат възможност да участват в студентски клубове. Към Студентския съвет на ТУ-Варна от студенти от ПН е създаден студентски клуб ДАР, който реализира инициативи в областта на социалните дейности.

Студентите от специалностите в акредитираното направление работят по време на обучението си съвместно с партньори от водещи регионални институции: Общинска администрация - Варна, неправителствени организации от региона; общински заведения за социални услуги; местни подразделения на Агенцията за социално подпомагане.

За професионалното направление се осигуряват възможности за публичност и разпространение на резултатите от научната и творческата работа на студенти и преподаватели.

По 8.1.5. Условието и конкретните възможности за мобилност се оповестяват с помощта на специализиран раздел от официалния сайт на ВУ.

Ежегодно в ТУ – Варна се подготвят и публикуват информационни пакети с условията за мобилност на студенти и преподаватели. Те се обявяват на Интернет страницата на Университета или чрез други информационни носители.

На сайта на Университета в раздел Международно сътрудничество има линк към Еразъм +.

Посочват се университетите и професионалните направления, за които може да бъде реализирана студентска и преподавателска мобилност, изискванията и критериите при подбор на кандидатите. Сред университетите – партньори за акредитираното направление са например: Финландия - CENTRIA University of Applied Sciences – Социални дейности; Кипър - Mediterranean Institute of Management - Индустриален и социален мениджмънт; Италия - UNIVERSITY OF VERONA - Социален мениджмънт; Полша - The East European State University in Przemysl - Социален мениджмънт и други. Публикувана е и информация за стажове в Лондон за студентите от катедрите “Индустриален мениджмънт” и “Социални и правни науки” с финансиране по програма Еразъм+:

Публично е представена и информацията за контакт с координаторите по програмата за мобилност.

Има и практика на презентации на възможностите за реализиране на мобилност, като са представени сведения за онлайн-презентации - „7 причини да заминеш на Еразъм семестър”.

Проверката показва богата, детайлно поднесена и публично достъпна информация за възможностите и процедурите за мобилност, осигурени в ТУ – Варна и в частност за ПН 3.4. Социални дейности.

Резултати от проверката:

- Образователната и научната дейност по ПН 3.4. Социални дейности се представя публично – основно на официалния сайт на ТУ – Варна, както и на електронната страница на Катедра СПН. За представяне на дейността по направлението се използват и възможностите на медиите.
- В ТУ - Варна се публикува информация за „жизнения“ цикъл на обучението на студентите.
- Представените примери и събраните сведения показват осигуреност на студентите от специалностите в ПН 3.4. Социални дейности с информиране за подходящите възможности за професионалната им реализация на територията на региона, като за целта се използват дейностите, проектите, събитията и контактите с работодатели и партньори, осигурени от преподавателския състав от катедрата, а в по-малка степен и възможностите на сайта на Университетския Кариерен център.
- За ПН се осигуряват възможности за публичност и разпространение на резултатите от научната и творческата работа на студенти и преподаватели.
- Налице е богата, детайлно поднесена и публично достъпна информация за възможностите и процедурите за мобилност, осигурени в ТУ – Варна и в частност за ПН 3.4. Социални дейности.

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“

По 9.1.1. В ТУ-Варна съществува система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес.

Промените в учебните планове и програми се инициират от профилиращата катедра за специалността, съгласно действащия *Методически стандарт за разработване на учебна документация в ТУ–Варна*. ВУ има обособена административна служба „Учебна документация, статистика и база данни“, чиито задължения гарантират необходимото равнище на учебната документация – разработване, приемане, поддържане и преработване на документацията в съответствие с приетите нормативи, норми и стандарти. Административният контрол на етапите на разработване и утвърждаване на учебната документация е регламентиран в *Методически стандарт за разработване на учебна документация в ТУ – Варна* и преминава три нива на административен контрол преди да бъде внесена за разглеждане от Академичния съвет на ТУ Варна - Отдел „Учебна документация, статистика и база данни“; Учебно-методичен отдел; Заместник Ректор по Учебната дейност, който внася учебния план за разглеждане от АС.

В „*Правилник за устройството и дейността на ТУ–Варна*“ е посочено, че във ВУ функционира вътрешна система за оценяване и поддържане на качеството на обучението, на научноизследователската дейност и на академичния състав, наричана „Система за управление на качеството“ - СУК. *Структурата ѝ* включва център по качеството, университетска комисия по качеството, комисии по качеството в основните звена и отговорници по качеството в катедрите и другите звена от структурата на Университета. *Университетската комисия по качеството* е колективен орган за управление на системата за качеството, който се избира от Академичния съвет. *Комисията по качеството на основното звено* е колективен орган за управление на системата по качество в звеното. Членовете на комисията по качество се избират от Съвета на основното звено. *Отговорниците по качеството в катедрите и обслужващите звена* се избират от катедрените съвети и от звената. Органите за управление на системата за качеството периодично контролират изпълнението и спазването на процедурите от различните групи процеси в Университета чрез измерители на входа на системата за обучение, на протичане процеса на обучение и на изхода на системата за обучение, като отчитат препоръките на заявителите и обучаемите.

В доклада-самооценка е посочено, че всички предложения за актуализации на програми, учебни планове, информация, събрана от анкетни проучвания, се обсъждат на ниво катедра и факултет. *Не са представени доказателства за такива обсъждания. В представените на ЕГ протоколи от катедрени заседания присъства единствено гласуване, без обсъждане.*

В ПН 3.4 за акредитирания период са взети 7 решения на КС и 7 решения на ФС за приемане на нови учебни програми и по 2 решения на КС, ФС и АС, свързани с приемане на нови учебни планове. В ПН 3.4 са актуализирани 63 програми в ОКС „Бакалавър“ и 82 програми в ОКС „Магистър“, общо 145, всичките в периода октомври 2020 - май 2021 г. Ревизираните параметри на учебните програми не се публикуват на сайта на факултета/университета. Нито на сайта на университета, нито на страницата на факултета/катедрата има публикувани учебни програми.

За отчетния период е правена една актуализация на учебните планове. В ПН 3.4 са актуализирани 2 учебни плана в ОКС „бакалавър“ и 20 ОКС „магистър“, общо 22 за редовна и задочна форма за двете образователни степени, и двете в периода юли 2020 - ноември 2020 г. актуализираните учебни планове са публикувани на сайта на ВУ във версията на български език. Във английската версия е видим неактуален учебен план.

В ПН 3.4 се отделя внимание и на мнението на студентите и на потребителите на кадри относно качеството на образователния процес и перспективите за професионална реализация.

Периодично се проучва и мнението на студентите за качеството на получените знания, съдържанието на учебния план, учебните програми и методите на преподаване.

При обсъжданията ЕГ констатира, че през 2020 г. със студентите са проведени общо 3 проучвания с анкети: Анкета за проучване на степента, в която ученето и преподаването са ориентирани към студентите и играят важна роля за стимулиране на мотивацията, самоанализа и ангажираността на студентите в процеса на учене (68 студенти, от които 61 бакалаври

редовно и задочно обучение и 7 магистри); Анкета за проучване на мнението на студентите за учебните програми и степента на удовлетвореност на студентите от атмосферата във висшето училище и обучението в неговата цялост (77 студенти, от които 66 бакалаври редовно и задочно обучение и 11 магистри); Анкета за проучване мнението на студентите за практическата подготовка (40 студенти, от които 38 бакалаври редовно и задочно обучение и 2 магистри).

През 2020 г. е проведена и анкета сред 24 дипломирани възпитаници на ТУ-Варна от ПН 3.4.

Може да се обобщи, че през акредитирания период са осъществени проучвания сред настоящи (бакалаври – редовно и задочно обучение и магистри) и бивши студенти на ВУ. Представените резултати показват удовлетвореност и положителна оценка за обучението, организацията на учебния процес, компетентността на преподавателите, учебните дисциплини и ресурсната осигуреност с материали за подготовка.

В доклада-самооценка на ТУ-Варна във връзка с акредитацията на ПН 3.4 е посочена удовлетвореност на работодателите и стажантите от обучението и най-вече от практическото обучение. Цитира се извършена **през 2018 г. анкета сред 17 потребители на кадри от региона** и е представен анализ на данни. Въпреки това всички категорично заявяват, че дават висока оценка на обучението в ПН 3.4 Социални дейности и изразяват своето удовлетворение от практическото обучение, представянето на студентите и реализираните кадри на ТУ-Варна.

За акредитирания период в ПН 3.4 са **проведени общо 5 анкетни проучвания**, от които 3 сред настоящи студенти от ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, 1 сред дипломирани възпитаници и 1 сред потребители на кадри/партньорски организации.

Проведените анкетни проучвания до момента на посещението на ЕГ все още не са обсъждани в обучаващото звено

Като мярка през 2020 г. е предприето организиране на онлайн среща със студенти за обсъждане на техни предложения и въпроси .

По 9.1.2. Мониторинг на успеваемостта на студентите и предприети дейности за повишаването ѝ.

В доклада-самооценка е посочено, че мониторингът на успеваемостта на студентите в ПН 3.4 се следи и отчита на катедрени съвети, а на факултетно ниво се контролира от ФС. Няма представени доказателства от КС или ФС за обсъждането на успеваемостта.

От представените за учебните 2017/2018 и 2019/2020 г. данни, може да се направи заключение, че нараства процентът на завършилите учебната година със слаби оценки и напусналите. През 2017/18 г. завършилите учебната година със слаби оценки са 11,2%, а през 2019/20 г. – 39%, през 2017/18 г. напусналите са 2%, а през 2019/20 г. – 8,5%.

Анализът на успеваемостта на студентите като цяло показва висок относителния дял на преминаващите в по-горен курс студенти и успешно дипломирани, и относително нисък дял на напусналите, предимно по социални причини. Анализът на тези причини от катедра „СПН“ е довела до идеята за назначаване на групови отговорници за различните курсове от състава на съответната профилираща катедра, които да поддържат по-тясна връзка със студентите и да им оказват своевременна помощ при изпадането в затруднена ситуация.

Успеваемостта на студентите от всички магистърски програми от ПН 3.4 Социални дейности е висока. За акредитирания период няма регистрирани слаби оценки и напуснали студенти, единствено прекъсване поради майчинство или сериозна болест или увреждане.

През годините на акредитирания период успешно са завършили 247 студенти от ОКС „бакалавър“ и 87 от ОКС „магистър“. Не е възможно да се посочи успешно завършилите студенти като процент от общия брой приети и записани, тъй като в доклада-самооценка и приложенията към него отсъства информация с броя на записаните за отделна учебна година. Посочен е само общият брой обучавани студенти в ОКС „Бакалавър“ от всички курсове за една учебна година, както и за две учебни години броят на записаните и отпаднали студенти.

Контрол на студентското състояние се извършва от експерти „Техническа информация студенти“ (инспекторите) по факултети в съответствие с процедура „Управление на

студентското състояние“, процедура „Идентификация и проследимост“ и направените записи в главните книги и информационната система „Студент“.

В доклада-самооценка е посочено, че в раздел Е-университет от сайта на ТУ Варна, студентите имат достъп до персонална студентска информация – достъпна за студента и неговите родители след въвеждане на факултетен номер и ЕГН/ЛНЧ. *По време на срещата на ЕГ със студенти, се установи, че тази система не функционира и студентите нямат свободен достъп до студентското си положение, като напр. информация за положени/неположени изпити, за резолюции по подадени от тях заявления, платени такси и др. Както бе посочено по-горе, студентите получават информация в офиса на инспекторите, по телефон или чрез посредничеството на груповия отговорник. Студентите имат свободен електронен достъп до общата информация на сайта на ВУ.*

Резултати от проверката:

- В ТУ-Варна съществува система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес.
- В ПН 3.4 за акредитирания период са взети по 7 решения на КС и ФС за приемане на нови учебни програми и по 2 решения на КС, ФС и АС, свързани с приемане на нови учебни планове.
- Актуализирани са общо 145 учебни програми, всичките в периода октомври 2020 - май 2021 г.
- Учебните програми не се публикуват на сайта на факултета/университета.
- За отчетния период е правена една актуализация на учебните планове. Актуализирани са общо 22 учебни плана за редовна и задочна форма за двете образователни степени, и двете в периода юли 2020 - ноември 2020 г. Актуализираните учебни планове са публикувани на сайта на ВУ във версията на български език.
- В ПН 3.4 се отделя внимание и на мнението на студентите и на потребителите на кадри относно качеството на образователния процес и перспективите за професионална реализация. За акредитирания период в ПН 3.4 са проведени общо 5 анкетни проучвания, от които 3 сред настоящи студенти, 1 сред дипломирани випускници и 1 сред потребители на кадри/партньорски организации.
- Мониторингът на успеваемостта на студентите се следи и отчита на КС и ФС. Анализът показва висок относителния дял на преминаващите в по-горен курс студенти и успешно дипломирани, и относително нисък дял на напусналите, предимно по социални причини.
- Контрол на студентското състояние се извършва от експерти „Техническа информация студенти“ в съответствие с университетски процедури. Към момента все още няма действаща електронна система за обслужване на студентите и достъп до персонална информация.
- Студентите имат свободен електронен достъп до общата информация на сайта на ТУ - Варна.

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“

По 10.1.1. За професионалното направление регулярно се осъществяват процеси на самооценки и външни одити от агенции, признати на национално и международно ниво и се изпълняват направените препоръки.

Външно оценяване на ПН 3.4. Социални дейности е реализирано от НАОА при предходната акредитация (2016 г.) с последващо такова при САНК (2020г.).

През 2016 г. Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности към НАОА акредитира ПН 3.4 „Социални дейности“ за ОКС „бакалавър“ и “магистър”, с обща

оценка 8,90 (осем цяло и деветдесет стотни) за срок от пет години. Формулирани са три препоръки.

С писмо №467/30.03.2020 г. е получено решението на АС на НАОА във връзка с приключила процедура по САНК на ПН 3.4. Социални дейности (Протокол № 3 от 13.02.2020 г.). Акредитационният съвет констатира, че ТУ-Варна е изпълнил препоръка № 2 и частично е изпълнил препоръки № 1 и № 3, Техническият университет - Варна да изпълни препоръки № 1 и № 3 до следващата акредитация.

Ежегодно ПН е оценявано и по Рейтинговата система на висшите училища в България.

В ТУ-Варна функционира система за вътрешни и външни одити със съответните нормативни документи и обезпечена със съответния сертификат за качество по ISO-9001:2015 (ресертификация от BUREAU VERITAS CERTIFICATION BULGARIA през 2018 г.)

В катедра СПН през акредитирания период е извършен 1 планиран вътрешен одит, свързан с преглед на учебната документация, с установяване на нейното съответствие с утвърдените стандарти, с нейната актуалност и коректност. В доклада от одита няма регистрирани сериозни несъответствия, отбелязани са незначителни такива (водене на протоколи).

През анализирания период няма оценени специалности от професионалното направление., извън тези в рамките на програмната акредитация от НАОА (2 за ОКС „бакалавър“ и 10 за ОКС „магистър, 1 за ОНС „Доктор“).

Изпълнението на препоръките е обсъждано на седем заседания на катедра „Социални и политически науки“ и 6 ФС. Дейностите по изпълнение на препоръките са представени в Доклад за изпълнение на задължителните препоръки от процедури по САНК и на ПКПНСД към НАОА за програмната акредитация на професионално направление 3.4 „Социални дейности“ одобрен и приет на заседание на АС на ТУ-Варна (Протокол №25 от 30.11.2020 г.).

Не е представена информация за комисията, изготвила Доклада по САНК, както и за Доклада-самооценка.

Докладът-самооценка за програмната акредитация на ПН 3.4 „Социални дейности" в ТУ- Варна е приет с решение на АС от 13.11.2020 г., Протокол №25.

По 10.1.2. Професионалното направление работи в конкурентна среда

В ПН 3.4. Социални дейности се събира и анализира информация за конкурентната вътрешна (в страната) и външна (извън страната) среда. Налице е познаване на основни характеристики на обучението по професионалното направление в останалите български университети,

Конкурентната среда е подложена на анализ в ПН с цел подобряване на дейността му. Анализират се новаторски практики в обучението, подобряват и се разнообразяват формите за контрол на процеса на обучение. В ПН 3.4. Социални дейности на ТУ – Варна се поддържа собствен информационен масив за постиженията в национален и европейски мащаб в сферата на социалната работа. Събрана и анализирана е информация за обучението в 3 български и 6 европейски университета, в които се осъществява подготовка на социални работници.

По 10.1.3. В състава на комисиите за семестриални и държавни изпити се канят преподаватели от други висши училища и потребители, с цел обратна информация за постиженията на студентите

В състава на комисиите за семестриални и държавни изпити участват .специалисти от практиката. Съгласно чл. 4 от *Вътрешния правилник за изискванията и процедурите при защита на дипломни работи и провеждане на държавни изпити* в държавната изпитна комисия се включват и водещи специалисти от социалната сфера.

Мнението на представителите на базовите институции се взема под внимание като информация и оценка за предварителната подготовка на студентите и тяхното представяне като практикуващи по професионалното направление с цел усъвършенстване на процеса на практическата им подготовка.

За акредитирания период 5 специалисти от практиката са включени в държавни изпитни комисии, провеждащи държавни изпити и защитите на дипломни работи.

По 10.1.4. Конкретни резултати, свързани с усъвършенстване на дейността на професионалното направление след САНК.

В ПН се полагат необходимите усилия за усъвършенстване на цялостния процес на организиране на обучението на студентите, в т.ч. във връзка с направените препоръки след предишната акредитация и след САНК. Има доказателства, че направените препоръки са обсъждани на три заседания на ФС на ЕФ на 17.02.2020 г.: Протокол № 11; 21.09.20-Протокол № 21, 16.11.2020 г.-Протокол № 22 както и при актуализирането на съответните учебни планове. АС - решение на АС на ТУ-Варна от 26.08.2020 год. (Протокол № 25).

След САНК (2020 год.) са актуализирани 22 учебни плана: 2 за ОКС „бакалавър“ и 20 за ОКС „магистър“, актуализирани са 145 учебни програми: 63 за ОКС „бакалавър“ и 82 - за специалностите в ОКС „магистър“, всички в периода октомври 2020 - май 2021 (препоръка №1). В повече от половината учебни програми не е включена актуална литература (от последните 10 години). В ПН 3.4 за периода на акредитация са взети 7 решения на КС и 7 решения на ФС за приемане на нови учебни програми и по 2 решения на КС, ФС и АС, свързани с приемане на нови учебни планове. Относно изпълнение на препоръка №3 е представена информация за участие на 1 докторант в международна конференция - 34th EBES Conference – Athens, 2020.

Резултати от проверката:

- ПН 3.4. Социални дейности е акредитирано от НАОА на 11.10.2016 г. с оценка 8,90 (осем цяло и деветдесет стотни) и срок на валидност 5 години.
- Докладът за САНК е приет с Решение на АС на НАОА от 13.02.2020 г.
- В рамките на предходния период е реализиран 1 вътрешноуниверситетски одит с цел преглед на учебната документация, установяване на нейното съответствие с утвърдените стандарти, нейната актуалност и коректност.
- Представени са доказателства по отношение подготовката за процедурите за акредитация. Актуализирани са общо 22 учебни плана за редовна и задочна форма за двете образователни степени, и двете в периода юли 2020 - ноември 2020 г.
- ПН 3.4. Социални дейности на ТУ-Варна се класира на 5 място в последното издание на РСВУ от 2020 г. с 42 точки едновременно с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Председател на ПКПНСД: .....

/проф. дпн Сийка Чавдарова-Костова/

IV. ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. Брой обучавани студенти в ПН 3.4. Социални дейности

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
1. ОКС „бакалавър“	287	244	201	160	143
1.1. Редовно обучение	140	105	76	57	48
1.2. Задочно обучение	147	139	125	103	95
2. ОКС „магистър“	61	46	39	38	24
2.1. Редовно обучение	17	8	4	3	-
2.2. Задочно обучение	44	38	35	35	24
3.3. Дистанционно обучение	X	X	X	X	X
Общо (1+2):	348	290	240	198	167

Таблица 2. Брой преподаватели на основен ТД, осигуряващи обучението в ОКС „бакалавър“

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Преподаватели на основен ТД	21	21	21	21	17
<i>Хабилитирани, в т.ч.:</i>	<i>11</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>11</i>	<i>9</i>
- Професор	-	-	-	1	-
- Доцент	11	10	11	10	9
<i>Нехабилитирани, в т.ч.:</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>10</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
- гл. асистент / от тях д-р	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
- асистент/ от тях д-р	7/1	8/3	6/1	4/1	5

Таблица 3. Брой преподаватели на основен ТД, осигуряващи обучението в ОКС „магистър“

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Преподаватели на основен ТД, от тях:	11	11	10	10	9
<i>Хабилитирани, в т.ч.:</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>5</i>
- Професор	-	-	-	-	-
- Доцент	6	6	6	6	5
<i>Нехабилитирани, в т.ч.:</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
- гл. асистент / от тях д-р	2/2	2/2	2/2	3/3	3/3
- асистент / от тях д-р	3/1	3/1	2/1	1/0	1/0

Таблица №4. Параметри на учебния план на специалност „Социален мениджмънт“, ОКС „бакалавър“

Специалност, форма на обуч.	Брой семестри	Брой кредити	Общ брой часове	Съотношение задълж./изб./фак. дисциплини (%)	Съотношение лекции/сем., практ. у-я (%)	Съотношение теор./практ. обуч. (%)
СМ, р.о.	8	248	6060	58,2 / 36,2 / 5,5	46,3 / 53,7	46,3 / 6,1
СМ,з.о.	8	244	5940	65,6 / 28,2 / 6,2	48,07 / 51,92	48,07 / 4,58
Средно		X		61,9 / 32,2 / 5,85	47,19 / 52,8	47,19 / 5,34

Таблица № 4А. Параметри на учебните планове на магистърските програми

Специалност, форма на обуч.	Бр. сем.	Брой кредити	Общ брой часове	Съотношение задълж./изб./фак. дисциплини (%)	Съотношение лекции/сем., практ. у-я (%)	Съотношение теор./практ. обуч. (%)
СМ-1,5, р.о.	3	75	1500	50 / 37,5 / 12,5	52,6 / 47,4	52,6 / 10,75
СМ-1,5, з.о.	3	75	1500	50 / 37,5 / 12,5	52,4 / 47,4	52,4 / 8,2
СМ-2, р.о.	4	116	2275	54,17 / 37,5 / 8,3	52,6 / 47,4	52,6 / 7,35

СМ-2, з.о.	4	116	2275	54,17 / 37,5 / 8,3	52,4 / 47,6	52,4 / 5,5
СРЛДП-1,5, р.о.	3	75	1500	53,3 / 33,3 / 13,3	52,6 / 47,4	52,6 / 10,75
СРЛДП-1,5, з.о.	3	75	1500	53,3 / 33,3 / 13,3	52,4 / 47,4	52,4 / 8,2
СРЛДП-2, р.о.	4	116	2275	56,5 / 34,7 / 8,7	52,6 / 47,4	52,6 / 7,35
СРЛДП-2, з.о.	4	116	2275	56,5 / 34,7 / 8,7	52,4 / 47,6	52,4 / 5,5
СРД-1,5, р.о.	3	75	1500	50 / 37,5 / 12,5	52,6 / 47,4	52,6 / 10,75
СРД-1,5, з.о.	3	75	1500	50 / 37,5 / 12,5	52,4 / 47,4	52,4 / 8,2
СРД-2, р.о.	4	116	2275	54,17 / 37,5 / 8,3	52,6 / 47,4	52,6 / 7,35
СРД-2, з.о.	4	116	2275	54,17 / 37,5 / 8,3	52,4 / 47,6	52,4 / 5,5
СП-1,5, р.о.	3	75	1500	53,3 / 33,3 / 13,3	52,6 / 47,4	52,6 / 10,75
СП-1,5, з.о.	3	75	1500	53,3 / 33,3 / 13,3	52,4 / 47,4	52,4 / 8,2
СП-2, р.о.	4	116	2275	56,5 / 34,7 / 8,7	52,6 / 47,4	52,6 / 7,35
СП-2, з.о.	4	116	2275	56,5 / 34,7 / 8,7	52,4 / 47,6	52,4 / 5,5
БЗУТ-1,5, р.о.	3	75	1500	53,3 / 33,3 / 13,3	52,6 / 47,4	52,6 / 10,75
БЗУТ-1,5, з.о.	3	75	1500	53,3 / 33,3 / 13,3	52,4 / 47,4	52,4 / 8,2
БЗУТ-2, р.о.	4	116	2275	56,5 / 34,7 / 8,7	52,6 / 47,4	52,6 / 7,35
БЗУТ-2, з.о.	4	116	2275	56,5 / 34,7 / 8,7	52,4 / 47,6	52,4 / 5,5
Средно	X			53,77 / 35,4 / 10,76	52,5 / 47,5	52,5 / 7,95

Таблица № 5.1. Брой преподаватели, осигуряващи обучението в ОКС „бакалавър“, ПН 3.4 Социални дейности, специалност „Социален мениджмънт“

Вид договор	Състав					Общо
	Хабилитирани		Нехабилитирани			
	професор	доцент	гл. асистент /от тях д-р	асистент/от тях д-р	преподавател/от тях д-р	
Основен ОТД	-	9	3 / 3	2 / 0	3 / 0	17
Хонорувани	-	1	-	3 / 1	-	4
Общо		10	3 / 3	5 / 1	3	21

Таблица 5.1.1.

№	Име, презиме и фамилия	Акад. длъжност и година на заемане	Научна степен и година на получаване
1	Тошко Петров	Доцент 05.11.02 / 2001	Доктор 05.11.02 / 1997 Доктор на науките, Политически науки/2013
2	Лъчезар Аврамов	Доцент 05.03.06 / 2003	Доктор 05.03.06 / 1999
3	Мария Желева	Доцент 05.05.01/2010	Доктор 05.03.04 / 2005
4	Ирина Тодорова	Доцент 05.11.01/2018	Доктор 05.11.01/2008
5	Даниела Петрова	Главен асистент 05.05.15/ 2013	Доктор 05.05.15/2010
6	Ивайло Цанов	Главен асистент 05.06.10 / 2019	Доктор 05.06.01/ 2014
7	Красимира Георгиева	асистент	-

Таблица 5.1.2.

№	Име, презиме, фамилия	Ак. длъжност и година на заемане	Научна степен и година на получаване
1	Светлана Лесидренска	Доцент 05.02.21/2008	Доктор 05.02.21/2005
2	Беанета Янева	Доцент 05.05.08/2014	Доктор 05.05.08/2011
3	Недялко Николов	Доцент 02.21.04/2004	Доктор 02.21.07/1999
4	Мария Дончева	Доцент 05.07.05 / 2013	Доктор 05.07.05 / 2007
5	Красимир Йорданов	Доцент 55.05.13 / 2018	Доктор 05.07.05 / 2012
6	Диана Неделчева	Главен асистент 55.05.02 / 2016	Доктор 01.01.00 / 2015
7	Сибел Ахмедова	Асистент 05.02.21 / 2013	Доктор 05.02.21 / 2017
8	Иван Иванов	Старши преподавател	-
9	Димитър Дяков	Старши преподавател	-
10	Светла Събева	Старши преподавател	-

Таблица 5.1.3.

№	Име, презиме и фамилия	Ак. длъжност и година на заемане	Научна степен и година на получаване
1.	Бойчо Бойчев	Доцент 05.01.13 / 2004	Доктор 05.01.13 / 2000
2.	Елена Ковачева	Асистент	Доктор 05.07.03
3.	Илиана Атанасова	Асистент	-
4.	Десислава Аргирова	Асистент	-

Таблица № 5.2. Брой преподаватели, осигуряващи обучението в ОКС „магистър“, ПН 3.4 Социални дейности, специалности: „СМ“, „СРД“, „СРДДП“, „СП“, „БЗУТ“

Вид договор	Състав					Общо
	Хабилитирани		Нехабилитирани			
	професор	доцент	гл. асистент /от тях д-р	асистент/от тях д-р	преподавател/от тях д-р	
Основен ОТД	-	5	3 / 3	1 / 0	-	9
Допълнителен ТД	-	-	-	-	-	-
Хонорувани	-	-	-	-	-	-
Общо		5	3 / 3	1 / 0	-	9

Таблица 5.2.1.

№	Име, презиме и фамилия	Ак. длъжност и година на заемане	Научна степен и година на получаване
1.	Тошко Петров	Доцент 05.11.02 / 2001	Доктор 05.11.02 /1997 Доктор на науките, Политически науки/2013
2.	Лъчезар Аврамов	Доцент 05.03.06 / 2003	Доктор 05.03.06 / 1999

3.	Мария Желева	Доцент 05.05.01/2010	Доктор 05.03.04 / 2005
4.	Ирина Годорова	Доцент 05.11.01/2018	Доктор 05.11.01/2008
5.	Беанета Янева	Доцент 05.05.08/2014	Доктор 05.05.08/2011
6.	Даниела Петрова	Главен асистент 05.05.15/ 2013	Доктор 05.05.15/2010
7.	Ивайло Цанов	Главен асистент 05.06.10 / 2019	Доктор 05.06.01/ 2014
8.	Дарина Добрева	Главен асистент 02.19.06 / 2019	Доктор 02.19.06 / 2015
9.	Красимира Георгиева	асистент	Доктор, Соц.дейности/2021

Таблица № 6. Брой публикации на преподавателите на ТД в ПН 3.4. Социални дейности

Година	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	
2016									14	1	15
2017		1	1						12	2	16
2018									4	3	7
2019	1								19	1	21
2020									4		4
2021	1						1		2		4
Общ брой за оценявания период	2	1	1				1		55	7	67

Таблица № 7. Научноизследователска дейност на преподавателите на ТД в ПН 3.4. Социални дейности

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации /в реферирани и индексирани издания		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп.
	У нас	Чуж.			У нас	Чуж.			У нас	Чуж.		
2016	14	1	15	1,5	2		2		1		1	0,1
2017	12	2	14	1,4	13		13	1,3	7	2	9	0,9
2018	4	3	7	0,77					2	1	3	0,33
2019	18	1	19	1,33	9		9	1,0	13	1	14	1,55
2020	4		4	0,42	1		1	0,14	4		4	0,57
2021	2		2	0,57					1		1	0,25
Общ бр. за оценявания период	54	7	61	0,65	25		25		28	4	32	

Забележка: Средните стойности в таблицата са изчислени на база брой преподаватели в катедрата за съответната година.

Таблица № 8. Научноизследователска дейност на студентите/докторантите в ПН 3.4. Социални дейности

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации/ в реферирани и индексирани издания		Общ брой	Средно на студент /докт.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средн о на студен т/докт.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на студент /докт.
	У нас	Чуж			У нас	Чуж			У нас	Чуж		
2016	7		7	0	4		4	0,8	2		2	0,4
2017	6	1	7	0,33	5		5	0,83	6	1	7	1,66
2018		1	1	0,2				0		1	1	0,2
2019	13		13	1,28	2		2	0,10	11		11	1,57
2020	9		6	0,75	1		1	0,125	8		8	1,0
2021		1	10	0,16						1	1	0,16
Общ бр. за оценявания период	41	3	44	0,51	12		12		27	3	30	

Забележка: Средните стойности в таблицата за изчислени на база брой на обучаваните докторанти в съответната година.